Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Ṿe-natata el Ḥoshen ha-mishpaṭ et ha-Urim ṿe-et ha-Tumim

saviv le-Shulḥan ʿarukh ... Yeshuʿa Ṿalḳ z.ts.l. baʿal sefer Meʾirat ʿenayim ... Shabetai Kohen z.ts.l. baʿal Śifte Kohen ... ṿe-nilṿeh la-hem ... Daṿid ha-Leṿi z.ts.l. ... Ṭure zahav ... ito meḥubar ... Tsevi ha-niḳra be-fi kol Ḥakham Tsevi ... be-hagahotaṿ ... aśinu zar ... la-shulḥan ... ...

Ḳaro, Yosef
יסוי ,וראק

Homburg vor der Höhe, [5]502 [1741/1742]

ברע תוכלה

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-11244

Visual Library

דברי המקבר שם כ"כ בסחס לא הי' מולרס לבותבו בסס ר"ל ולוק :
ט אלוו לבוקך המם כו' פי' לפי' לם הלוו ופרעו כבר
לפתלך והבעם תפני שהן כלפטרופסי הקהל ומה שהלוו וכרעו
לפתלך לבוכות הקהל ובשליחותם עבו מה שעבו : י אבל
לם ים תקבה בשיר הולבין כו'
ז"ל שם ב' זבוכות רבב"ם לם עבה
הבר לפקבת הקהל לוכם לו
עבילה לין לחרי' פרוכי' ליתן
לם לא בים תקבה בעור שיהיו
סותבין לבל מלוי דלה הולבין
לחר מבנן מיהו לם מקבת עבו
דבר וגרמו לבמבן הבילה לין
לחרי' פרוכין ליתן כו' ע"ם ורבה
ג"כ דברי מו"ר שבלבן מ"ו לחרי
סע"ז קלי מה שוכרין וכתב
ז"ל ומ"מ לם קבתן עבו כו' וק"ל :

קכט א הבלוה לת חבירו
כו' ל' הרמב"ם ר"ל
ב"ה מחלוה הבתים המחבר ושם
ג"כ כתב הבבל לו בתבע כו'
קולם בבתלו שהיה חוכק כו' ולא
זו לקם זו קלחר ל"מ כתבבו לחיבו
תבתעבר בלא קבין בין לדבור
בעלמה בלא בבעבת מתן מעות
הוא לא לפי' חבלי הבלוה לה"ל
בין לדלה לבבו לבלוה נבר
והבבה בבבו לבי לבמבלו קל"ן
לבבל הבו' כת"לובם' והו ג"כ לא
זו לקם זו ל"מ חבקו לבבר מלוה
קבבול וכתב"ם בפרבי' ובבי
הבבלות בתבן רב"ו בבמ"ל
סיף בתבל עים : ב
ולמר והבת פי' לחר לו הבת
לו עתה ולם לא יתבו לך הוא
לבחר זמן לבי לתבבו לך · לבל
לם בבתרו על פיו לבמרי יתבלר
בבמוך בהבלים ס"ג דה"ל בערב
בבע' מתן מעות וק"ל :
ג מיהו לם פרע לתלוה לך בעד יום לחד ·
בבלוי הלוה כו' בל"ה כתב ג"כ בדרכי משה בשם הבתות
מיימוני ושם בהגל"מ כתבתי שיש לתמוה שבתרי בהגל"מ לא כ"כ
חלא ז"ל והיקל ערב לתלוה לא משעבד בלא קבין לבל לבהתעבד הלוה לבהבלב לא בבבי קבין דה"ל תפרע חובו כו' ע"פ הרי קובים שבתן
לבבוכו לדקם בלא ביה לו הלוה שיפרע חלא שה"ל ערבבי ה"ל כלבו ליהובו ז"ל פרע חובו דאור"ם שיב' ולכתב כן לדבת לת הערב
הרמב"ם לכתב בם כ' דתלוה והבילו השור בר"ם ר"ל דערב הפורע משלמו לין הלוה מריך לבשלם לו לקם שלה ערבבי ולקם ב"כ לא
שהתבר כתב שם בבשי בבי' ר"ל דיש חולקין וכ"כ ג"כ השור שם דהרא"ה חולק ע"ז מ"מ מור"ם רבה לבכתוב בבלקן דבר מלבבה שבוה ובעבה
דב"ב חלא בתב ר"ל בין שפרע לחו' בבווי הלוה מבי לבבוב בבבבה לבה לבה שפרע חובו בבווי ערב לחי' מו
ובמ"ם בהגל"מ שם וב"כ השור בר"ם קב"ו ובהרמב"ם לבק"ן שהוה בא לחמבו שבינו קבין לבל ערבבי עד שלחבר לו ג"ב ובלם כערב בבעת
לו ולקו פבוטל לבקבי · ולפבר דה"ב לבה דערב לחלוה לחבר מתן מעות בלא קבין לבלי דהוה בלוה לחבר ולם הלי לבל פרע לחלוה מתן מעות מי
מיב וק"ל : ד אבל לם קבותיבו כו' יעד בינו ובין הלוה פו' פי' לבבלו בלא עבים דלא לבבבלו בבלקן בלא לבלי לו
מיהן בבל"ו ובבל"ה ובק"ן לחמ בבלה בבין בלא ב"ד תבוב בבין לבלבמבתא הוא דלבמר לם לא יפרע הוא לבלי לפרע לך והבמרה לבלם שהוא
והבובקים בתבו בבה הערבות יש בבת בבעת מתן מעות בלא שיב לבמבתא מבבו בבהבלה הבלה דמהיבבו לבה נבר ובבעבד בבפבים ובעם"ר לבוב בו עד
בתבתי דבם בבוב הערבות יש בבת הבמבות והבלה ומ"ה נבר ומשעבד בבפבים ע"פ הבבין ובבי' בלא ב"ד בבוב ומה"ם ע"ב ערב דב"ל בבת מבעבן
בבלבר בבמוך דמשועבד לבי בלא בבין ולחר מתן מעות מבבו בהבמבה ב"ד : ה מבי ערב לך בעד יום ח' בו' בם נרבבל"ן בבבבו לבר לבבבן
בבים ובתב הבעם מבבו בלא בבבר בלבמה בבלבר לו לם בבלך הבוה בבבבבתו יום ח' בו בלא יבן מבבן יום ח' לבבבך לבבבלו לם בבו
מידו בבלבך בבבו בבבם ע"ם (הגה"ה ומשעם זה בתב הרבב"ן לם בבבב בלא הבה ערב בעד תבירו ועבים הבידו עבבו ערב לו בעד בבבבוף בבר
יום ח' לא הוי הבבתבה ועל"מ ריש מיימן בבלבן לחבלבך בזה) ובלא
כע"ם *בבתב בבבוף מיימן זה בעם לחר ע"ם : ו ולחבו
בבבך לבבן בבמבלן בבלבן לבה מלבבתיב בבחבי בבי לם ערבבת לבבבך
בבו' ובבל"ה מה בבתבתי בבבוב לבן הבור והבבית יובף ·
בבי

הגה
בתב ב"ו ר"ל בבם תבובת תבה תבובה לבחבן שבבבבלבוב מתבבלן והבבלבו
לבבמבן בבל תבלי בבבבבבו לו ערב ובתן לבבמבן המלבוב והבבבבו הבמ"ב
ולבחבר זמן הבמבבב לו ערב מבבלי ערב בבעת מתן מעבות הובבל
ותבלבת בתבבה הבה ע"פ הבערבות הל"ל בבלבו לא בבמר הבבר בבל
בעת שהבמבבב לו ערב פי' וב לו רבות לבבבלה מהבלבקת הבת לא

בתבה לבדו בלא בתבלי בבתן לו ערב והלבמבו ע"ו ובתבובת הרבב"ם מבלבתי תבובה ו בתובה בבלבין ע"ם

טורי זהב

ס' **קכט** סעיף א אבל אם קנו כו' כ"ל לבין זה לבמבתא לבלוה מבם הבלבמבות שהלבמן לו ולא תבעו לבלוה בבבבלי רק בבבבלו נומר ומבבם
בלבמבה לבור בלא קבין מבבל"ב בבבעת מתן המעבות ברובה זה שהבלוה מבבלא לו מבמן בבבבלי · ע"ש
בהגה"ה בער יום א' כו' שם ברבב"ן ר"ל בלבן זה בלבמו עבים שמעבו שבמבן בלבמר שבי' ערב לבלבבן בער יום ח' ר"ב בבבם בבבבה לו ערב בבלבך
בבבבבות ולא בבבבבי מבבן ובבב"ו ר"ל בבי בבי לבבבבבו הלוה לו ולבי ערב בל יום ח' ולבי בבבבה ערב נומר ע"ו לבבן בבבבבבו בבל יום ח' בלא
ר"ל בבבבבו ח' לבבוב לבי ערב ובלא בלא בבבבבבו בבבבבו בבבבבו לבי ערב בבבבבבו :

סעיף ב נשתעבר הערב בב"ו רס"ו כתב ר"ל בבבבבב

חשן משפט קכט הלכות ערב

באר הגולה שפתי כהן

*סס וסס כנמ' וכ"כ הטור בשיו ה מרדכי פ' גט פשוט מה"כב הטור ס"ג ז סס כסס הרא"ב ומכ"כ הרמ"ן מסשה ערב היכא לאחר מיתוס שטרות וכו' וכ"כ ה"ה ריש פכ"ו כסס הרמב"ן סקעל' מכוני' דפ' הנוסח בכתובת (ל' קח ע"ב וקף ק"ב) שערב היולא לאחר מיתוס שטרות לוכו לריך קנין ולבריו הסכיס הרשב"א וכ"כ המוס סס ח סס כסס הר"מה ולוה הסכיס הטור ט סס ריש פ' הזכר וכתב ה"ה נראה שלריך מעות לריך קנין לערבות זה והוא מבר' כן בכולהו בעי קנין שאחרו פ' גט פשוט וכו' כל זה לאחר מתן מעות וקולס מעות ולולס מיתוס ולדעתו כיון שמסרו ליד לוה המעות אינו ערב כדברי הטור הקנס לאין יכולין לחזור מן הערב כי אם מדבר בכל הנכסים ולא בנכסי הלוה ולא בנכסי הערב כי אם בנכסי הלוה בלבד ולא בנכסי הערב כי אם בנכסי הלוה בלבד ולא בנכסי הערב כי אם בנכסי הלוה בלבד

(הגה כתוב במיפרים כתיב כ"ו חלק ח' הנותן מעות לחתנית שכר והעמיד לו ערב בעד הסכת אף על גב דלאו מילי תפריה מ"מ כיון דלאו מלוה קבוע מתעכב בלא קנין עכ"ל • וגם זה כלומר מדין ערב דכתובה וכלומיה) :

יד כל היכא דבעי קנין אי לא קנו מוניה אינו גובה אפילו מנכסים בני חורין אפילו כתב לו שטר הגה ואפילו נתן לו תקיעת כף טו (יג) אם הוא בתקום אלא הנו לקנות בכך (ר' ירוחם כ"ח ח"ה) טז (יד) לומ"ר כופין אותו לקיים שבועתו (ל"ע) וע"ל סי' ע"ג סעיף ח' יז (טו) מי שנתן מ מתנה לחבירו ואחר ליתנה לו לאחר זמן והעמיד לו ערב י"ל דהוי כערב בשעת מתן מתנה (ר' ירוחם נתי' ט' ח"ל ותוספות פ' הנזקין) ויש חולקין : (הגהות מרדכי פ"ק דכתובות אלף י"ו)

(יב) כל היכא דבעי קנין אי לא קנו מוניה אינו גובה אפילו מנכסים בני חורין אפילו כתב לו שטר : הגה ואפילו נתן לו תקיעת כף (יג) אם הוא בתקום אלא הנו לקנות בכך (ר' ירוחם כ"ח ח"ה) טז (יד) לומ"ר כופין אותו לקיים שבועתו (ל"ע) וע"ל סי' ע"ג סעיף ח' יז (טו) מי שנתן מ מתנה לחבירו ואחר ליתנה לו לאחר זמן והעמיד לו ערב י"ל דהוי כערב בשעת מתן מתנה (ר' ירוחם נתי' ט' ח"ל ותוספות פ' הנזקין) ויש חולקין : (הגהות מרדכי פ"ק דכתובות אלף י"ו)

ו כשנעשה לו ערב בקנין וכתב לו שטר יש לו דין מלוה בשטר לטרוף ממשעבדי לא כתב לו שטר אף על פי שנעשה ערב בקנין דינו כמלוה על פה ואינו גובה אלא מבני חורי • יח ע"ו א' דהיכא דקנו מיניה טורף ממשעבדי אע"פ שלא כתב לו שטר פ ונראה לי דבערב בית דין לדברי הכל גובה ממשעבדי אפי' לא כתב לו שטר יט דהוראה בבית דין כשטר דמיא :

ז לא עשה לו הערב שטר בפני עצמו אלא כתב הערבות בשטר החוב עצמו אם כתבו אחר חתימת העדים כ אינו גובה אלא מבני חרי ק ואם כתבו קודם חתימת העדים (טז) אם כתב פלוני ערב בלא וא"ו ואחר כך חתמו העדים גם זה אינו גובה אלא מבני חרי מפני שהוא כתחל דבר כא (יז) ואינו מעורב עם הלוה והמלוה לאבל אם כתוב ופלוני ערב בו ו שהרי הוא מעורב עם הלוה והמלוה ואחר כך חתמו העדים הרי זה נפרע מנכסים משועבדים :

המלוה

(יב) כל היכא דבעי קנין אי לא קנו מוניה אינו גובה אפילו מנכסים בני חורין אפילו כתב לו שטר : הגה ואפילו נתן לו תקיעת כף (יג) אם הוא בתקום אלא הנו לקנות בכך (ר' ירוחם כ"ח ח"ה) טז (יד) לומ"ר כופין אותו לקיים שבועתו (ל"ע) וע"ל סי' ע"ג סעיף ח' יז (טו) מי שנתן מ מתנה לחבירו ואחר ליתנה לו לאחר זמן והעמיד לו ערב י"ל דהוי כערב בשעת מתן מתנה (ר' ירוחם נתי' ט' ח"ל ותוספות פ' הנזקין) ויש חולקין : (הגהות מרדכי פ"ק דכתובות אלף י"ו)

ח כשנעשה לו ערב בקנין וכתב לו שטר יש לו דין מלוה בשטר לטרוף ממשעבדי לא כתב לו שטר אף על פי שנעשה ערב בקנין דינו כמלוה על פה ואינו גובה אלא מבני חרי • יח ע"ו א' דהיכא דקנו מיניה טורף ממשעבדי אע"פ שלא כתב לו שטר פ ונראה לי דבערב בית דין לדברי הכל גובה ממשעבדי אפי' לא כתב לו שטר יט דהוראה בבית דין כשטר דמיא :

ז לא עשה לו הערב שטר בפני עצמו אלא כתב הערבות בשטר החוב עצמו אם כתבו אחר חתימת העדים כ אינו גובה אלא מבני חרי ק ואם כתבו קודם חתימת העדים (טז) אם כתב פלוני ערב בלא וא"ו ואחר כך חתמו העדים גם זה אינו גובה אלא מבני חרי מפני שהוא כתחל דבר כא (יז) ואינו מעורב עם הלוה והמלוה לאבל אם כתוב ופלוני ערב בו ו שהרי הוא מעורב עם הלוה והמלוה ואחר כך חתמו העדים הרי זה נפרע מנכסים משועבדים :

המלוה

(יב) כל היכא דבעי קנין אי לא קנו מוניה אינו גובה אפילו מנכסים בני חורין אפילו כתב לו שטר : הגה ואפילו נתן לו תקיעת כף (יג) אם הוא בתקום אלא הנו לקנות בכך (ר' ירוחם כ"ח ח"ה) טז (יד) לומ"ר כופין אותו לקיים שבועתו (ל"ע) וע"ל סי' ע"ג סעיף ח' יז (טו) מי שנתן מ מתנה לחבירו ואחר ליתנה לו לאחר זמן והעמיד לו ערב י"ל דהוי כערב בשעת מתן מתנה (ר' ירוחם נתי' ט' ח"ל ותוספות פ' הנזקין) ויש חולקין : (הגהות מרדכי פ"ק דכתובות אלף י"ו)

יד כל היכא דבעי קנין אי לא קנו מוניה אינו גובה אפילו מנכסים בני חורין אפילו כתב לו שטר דקלק וכת"ל היכ' דבעי קנין כו' אפי' כת"ל שטר ולא בת"ל בקיטור דלא אמרי כלום זה שטר מעוז דבזה יש פלוגת' כמ"ש בס"ד ולא כא כאן אלא לומר דלא"ל דבעי קנין לא אמרי שטר ור"ל אפי' כתב לו שטר אפשי עלמו ועיין בעור שכתב בזה כלי המקבר ומה שמת' המחב' אח"כ בא"ן, דלקח כתבו אחר מתיחת העדי' אינו נוב' אלא מבנ"ח ומ"מ דמבנ"ח מיהא מגבי נגי אם אינו בדקנו מידו וקאי אמ"ש לפני זה וכתב"ש בפרישה ע"ש ודוק : טו אם הוא במקום אלא הנו לקנות בכך ע"ל סימן ל"ח ס"ב דיש מקומות דנהגין התגרים לקנות בכך : טז ומכל מקום כופין אותו לקיים שבועתו ומ"מ אם מת זה שתקע כתו לאין מחייבין את יורשיו משום שבועה ואפי' בחייו אין כ"ל יורדין לנכסיו אלא משתתן לקיים שבועתו ונם אם נשבע ע"ל שבועתו הוה כעין אלא אם הנשבע לא היה מקבל לטרוף לאחריו וכל אלא נכתב בכך וכך שיעבוד לא עשק פלוני לית ליה אלא כ"י ע"ם כשם הר"מה פ"ב מדין ערכין נם אם העמיד ערב בעד הנשבע נם אם העמיד ערב אלא בשעת מתן מעות לאינו משתעבד אלא בקנין וכמ"ש בסמ"ע ס"ק ה' ונכו ריוכית ע"ש ודוק : (יג) אם הוא במקום אלא הנו לקנות ע"ל סי' ר"ל ס"ב דיש מקומות דנהגין התגרים לקנות בכך עכ"ל סמ"ע ונם אם אירי בת"כ אלין עתה שבוע' וכמ"ש הוא בעצמו אם להדיא וק"ל וי"ל דמ"ל אלא גרע זה מכיתומת' הרמ"ן ומרוכין בכו' לקיים אף בשאת בשקום שנהגו בכך ודוק : (יד) ומ"מ כופין אותו לקיים שבועתו • וכ"מ אם מת זה שתקע כתו לאין מחייבי"ת יורשיו משום שבועה ואפילו בחייו אין כ"ל יורדין לנכסיו אלא משתתן לקיים שבועתו ונם אם נשבע ע"ל הר מה והטור שבועתו והתיורוהו בדיעבד מהני לדעת ר"ת משמ"כ אם משתעבד מדין ערכות וזה כ"ל ברור עכ"ל הסמ"ע וע"ש : (טו) מי שנתן אירי בקנין מתנה לחבירו עד ויש חולקין ע"ש בריו"ז דכתב דהסברא דאשונה עיקר ובראה טעמו משום דבשעת המתנה בחשבו בשעת מתן מעו' ל"ל כע"ש דמשתעבד ליה בסברא האחרונה משום דליכא נמשמר המקבר דבריו ולא העתיק לי' בזה בהאות הנ"ל דמהיתן ליה כו' ע"ש עכ"ל סמ"ע ולעד"נ כהע"ש וכן בראה להליח דעת הראב"ד ובעה"ת דיש שער ל"ה הכתבתי הטור שהוכיר לשונו לעיל סימן קכ"ו ס"ק ע"ו ומ"ש בריו"ז בא"ו ח"ל ולאשון בדוק' עיין' תוספו"ס הנזקין אין מדברי התוס' ראיה דאינ' דהתוספו' דרב ולרבי יוחנן לא משתעבד אפילו בקנין משום דמשום קנינא ולא מוקי מתניתין אלא בשאינו מתחייב אלא בקנין ולכך כתב הר"ן וכערב כ"ש דלא מהני דין קנין לפי שהו' דומ' לאמתכתא' כן כ"ל : (יב) כל היכא דבעי קנין אי לא קנו מוניה אינו גובה אפילו מנכסים בני חורין אפילו כתב לו שטר דקלק וכת"ל היכ' דבעי קנין כו' אפי' כת"ל שטר ולא בת"ל בקיטור דלא אמרי כלום זה שטר מעוז דבזה יש פלוגת' כמ"ש בס"ד ולא כא כאן אלא לומר דלא"ל דבעי קנין לא אמרי שטר ור"ל אפי' כתב לו שטר אפשי עלמו ועיין בעור שכתב בזה כלי המקבר ומה שמת' המחב' אח"כ בא"ן, דלקח כתבו אחר מתיחת העדי' אינו נוב' אלא מבנ"ח ומ"מ דמבנ"ח מיהא מגבי נגי אם אינו בדקנו מידו וקאי אמ"ש לפני זה וכתב"ש בפרישה ע"ש ודוק : טו אם הוא במקום אלא הנו לקנות בכך : טז ומכל מקום כופין אותו לקיים שבועתו ומ"מ אם מת זה שתקע כתו לאין מחייבין את יורשיו משום שבועה ואפי' בחייו אין כ"ל יורדין לנכסיו אלא משתתן לקיים שבועתו ונם אם נשבע ע"ל שבועתו הר

ש"ל הרמב"ם סס סכ"ה דין ג' כתב ה"ה זלת הבנת מוסכמת בגמ' (תוספתא ובריותא סס דף קע"ג ע"ב) ת"כ בה"ת בשער ל"ה מוכח דלתיתא פ' חזקת (ריש דף מ"ו) דלזקת קבלן בעי דלהוי ליה קרעתא מוכח מ"מ א"ל טור ס"ו כ"כ הרא"ש סס בפסקיו בסס ר"ת בסירוס מיתורת דל' יוקבן לא סמו לגלן אחן בכסים לגלות וכו' (סס) *כן הוא כטור

ברלה דדעת ר"ל זו הא דתילא בס"ם פ' נש פסוט הייטו בערב בסע' מתן תעות ולו לו ל' בכתב ופלוגי יש לתערבות קול ונוכה מתשעבדי מסא"כ בלא ו"ו דקתיב עדים לא קלי לתערבות וכן ברלה מסיכים רסב"ם ועיין בספרי ודוק וכן ברלה מסתיים לשון מתכר בסעיף זה ולפי מה שכתבתי בפי' הי"ל אם ביר' שהיה קנין ועדי מעידי' לפטיטו אף אם בכתב בלא ו"ו נוכה מתשעבדי לתרמ"ה: וכן כ"ל עיקר ולא כתשובות הסמ"ע ע"ס: (יח) ובפער הוא והערב כו' עיין בסמ"ע ס"ק כ"ב וע"ל סי' ע"ו וס"ו מ"ם סס: עיין בתשו' ר"ם בהן ס"ב סי' כ"ו ובתשו' מהרי"ט סי' קי"ב דף קל"ט ע"ג ועיין בתשו' מהרש"ל סי' ל"ט: (יט) אבל אם אחר הלוה כו' הכי' קאי הלוה עכו"ם ועיין בספרי ועיין בב"ח ודברי בכוסים דסמ"ל לא נשתעבד אלא לענין אם לא יפרע לו הערבו"ם שיפרע הוא לו אבל אם יכפור העכו"ם שמא לא נעשה לו ערב ע"ש עוד: (כ) הערב חייב לשלם כו' והכ"ל כת' לענין מעשה אין לחוליא מחין מהערב אל"כ קנו מידו ואפי' בתערב בשעת אלית המקן ודברי כ"ל עיקר ועיין בתשו' מהר"ם בהן ספר ב' סעי' י"ל ועיין בסמ"ע ס"ק כ"ה עד וכזה סתיסב סתו אלית מ"ל הטור ובמחבר לעיל בסי' מ"ט דהערב לב' יוסף בן שמעון כו' עכ"ל סמ"ע ולי נרא דקשיא מלעיל סי' מ"ט ובדשוכת מס"ם פ' יב בכור דף (מ"ז ע"ל) ע"ב וכן דעת הב"ח ועיקר: * (כא) מכר הלוה קרקע ומתם המלוה עלמו בעד כו' עיין בסמ"ע ס"ק כ"ו ובכרי הל"ח בזה הס לקוקים

כוונתו היה לשעבד בקנינו שעשה ובכתיבתו זלת אלא לגבות מתנו בני תורין ולדעת הי"ל הכל"ל דבקנין לחוד נוכה מתשעבדי כ"ל הבנה דכתב פלוגי בלא ו"ו הוא נרא מ"ל"ל כתב בכלל הבנת גילה דעתו דלא כשתעבד בקנינו כלום ועמ"ם בפרישם ודרישם שוב מזה: **כב** לא יתבע את הערב תחלה ✠ וכתי' בשיטרי' כ"ם ר"ל דיין שעשה והוריד המלוה לבעלי ערב קוד' שתבע לבלוה תפלקין אותו כן מוכח בב"ב עכ"ל דדכי מסס ש"ה: **כג** בפער הוא והערב' דוקא סתם ערב אבל ערב קבלן אינו בפער וכמ"ם מוה"ס בהגלת בסעי' מ"ו ס"ב ומ"ם המחבר אבל בסי' ר"ם דאם בלוה עכ"ם ומחר סתרע הוא ערב (עוד) ואפילו הלוה עכ"ם ומחר סתרע בפער הערב (יט) אבל אם אחר הלוה **כד** לא ליתי משלם חייב הערב לפרוע (בית יוסף בשם התוספות) מי שנתל תקן מתבירו ומחר לו אם לא אחוירנו לך ואתן פלוגי אתן לך דמים כך וכך והעמיד לו ערב בעד הדמים אף על פי שלבני הגזל הוי אמינתא ומעור **כה** (כ) הערב חייב לשלם (תשובת רש"בא ס' קנ"ב) ועיין לקמן סוף סימן קל"ל סעיף י"ב **כו** (כא) מכר הלוה קרקע ומתם המלוה עלמו בעד בפער הערב דאינו דאפשר אבל בקבלן בני הלי נוהגין חייב הערב לפרוע (תשובת רש"בא סימן תל"ב):

חזר

ח המלוה את חבירו על ידי ערב אע"פ שהערב משתעבד למלוה **כב** לא יתבע את הערב תחלה אלא יתבע הלוה · ואפילו אין ללוה אלא זיבורית לא יפרע מהערב ואפילו אין ללוה נכסים ירועים כגון קרקעות ויש נכסים ירועים לערב לא יגבה מהערב אלא (גרוך) לתזור אחר הלוה אולי יש לו משלשלין:

הגה ואם אחר הלוי' פרעתיך והוא אלוה על פה ° נשבע הלוה היסת **כג** (יח) ובפער הוא והערב (עוד) ואפילו הלוה עכ"ם ואחר שפרע הערב (יט) אבל אם אחר הלוה **כד** לא ליתי משלם חייב הערב לפרוע (בית יוסף בשם התוספות) מי שנתל תקן מתבירו ואחר לו אם לא אחוירנו לך לזמן פלוני אתן לך דמים כך וכך והעמיד לו ערב בעד הדמים אף על פי שלבני הגזל הוי אמינתא ומעור **כה** (כ) הערב חייב לשלם (תשובת רש"בא ס' קנ"ב) ועיין לקמן סוף סימן קל"ל סעיף י"ב **כו** (כא) מכר הלוה קרקע ומתם המלוה עלמו בעד בפער הערב דאינו דאפשר אבל בקבלן בני הלי נוהגין חייב הערב לפרוע (תשובת רש"בא סימן תל"ב):

חזר

ישלם לו הוא וכל ערבו' דעלמ' אף דהוא אמינתא עלמו מקרא דבשתעבד בההו' הגלה דמחוסנים וכמ"ם לעי"ל ס"ב וגם בתשו' רשב"ל סיים וכתב ז"ל ואע"פ שאחרו אין בפרעון אין הערב חלי' דלמלת דלין הערב משתעבד כדאיכא לוה לא היה דכל הלוה מתחייב לין בפרעון אין הערב אחר הלוה אבל זה הרי חייב עלמו במה שלא היה הזאל חייב עכ"ל · וכזה כתיסב כמי דלית מתל' הטור והמחבר לעיל בסי' מ"ט דהערב לב' יוסף בן שמעון כו' כשם שאינו יכול לתבוע מהערב דשלחו התם דהתוב הוא על הלוה וכל הלוה אין הערב מתחייב כלל אם לא שאין לו במה לפרוע ועת"ם בסמ"ע בהגה"ה בסי' ק"ל ס"ב ועמ"ם בהגל"מ לעיל בסמוך: **כו** מכר הלוה קרקע ומתם המלוה עלמו בעד בפער הערב דאינו דאפשר אבל דברי הלבו כתבם רשב"ל בתשובותיו כי' תתל"ב אבל לא כתוב שם תיבת בעד ונופל דשובלא יוכרח שם בשאלם ובתשובה אלא אינו בתתם המלוה בפסו בעד אלא אם אינו מייבי דתתם בפסו ואם אלא אם אינו מייבי דתתם בפסו ואם אלא אם אינו מייבי דתתם בפסו ואם

כז חזר לאחר הלוה ולא מצא כלום ר"ל אלא מכר ג"כ קרקעות לאחרי' דלקו מכר ישרוף מלקוחות קודם שיתבע מהערב' טור סי' כ"ס ל"ת: **כח** וצריך לכלול בשבועתו שעדיין הוא חייב לו בפרישה כתבתי דכתלוה ע"פ מיירי הכא ת"ה השילו השבועה על הלוה ואם לא

ט **כז** ב חזר אחר הלוה ולא מצא כלום צריך לישבע כתקנ' הגאונים שאין לו כלום קודם שיפרע מהערב **כח** (כב) ג וצריך לכלול בשבועתו שעדיין הוא חייב לו חוב זה שלא יעשו קנוניא על נכסי הערב (כג) ד ואינו יכול ליפרע מהערב עד לאחר שלשים יום מיום שנתחייב הערב לשלם אלא אם כן היה תנאי ביניהם:

ו ה ואם אין הלוה בפנינו **כט** צריך להודיעו אם הוא קרוב כדי שיוכל שליח לילך ולבא (כד) תוך שלשים יום ואם לא יתן אז יתבע לערב ו ואם הוא במדינת הים שאי אפשר להודיעו **ל** (כה) ואין לו כאן נכסים **לא** (כו) ז או אם הוא גברא אמא דלא ציית דינא אז יתבע את הערב ויגבה ממנו ואחר כך יחזור הערב על הלוה **לב** ויוציא ממנו או ינדוהו עד שיפרע לו מה שפרע בשבילו:

הגה וכן כלקה עיקר לף על גב דיש חולקין וסכירא לה דלף ע"ג הלוה אלם ולא מיית לדין אין פרעין מן הערב על שבית דין יכופו הלוה לחיות מיית דין (המגיד פכ"ו דמלוה בפס [יש חולקין] ותרד' פנ"ם כ"י בפס תשו' הרש"ל) שעכ הערב תנו לו זמן ואחרי הלוה לבית דין אי ידעינן היכן הוא יהכניסו לזה זמן עד דלייתי ואי לא ידעינן מיתכין לו זמן ל' יום **לג** (כז) ומזיכילו לבית דין בשער הערב עד שיבא הלוה אלין לו . הביאו ערב שבת כין המשות ובמולאי שבת ברח לא בשער הערב (טור) :

יא (כח) ט אפילו יש ללוה נכסים ידועים במדינה אחרת נפרע מהערב תחילה שאין אומרים למלוה שיוציא מאתים על מנה:

יב ט הא דכשהלוה במדינת הים נפרע מהערב בלי שיוריעו ללוה דווקא כשהמלוה בשטר אבל אם המלוה על פה לעולם אינו נפרע מהערב בלא הודעת הלוה ' דחיישינן שמא פרעו אלא אם כן הוא תוך הזמן. **לד** (כט) י הוא הדין אם מת ללוה מלוה על פה אינו נפרע מהערב אלא אם כן הוא תוך הזמן או שהורה בשעת מיתתו או שנירהו מפני שאינו פורע חוב זה ומת בנירויו:

הגה טען הלוה שכתן דמי הפרעון לערב ליתנם למלוה **לה** (ל) נשבע היסת ונפטר מתו דיוכל לומר ' פרעתי

דחוקים ומחוקים מהדעת בפירוש דהא מילתא: (כב) ב אם ס"ט ודרך לכלול בשבועתו שעדיין הוא חייב לו • בפרישה כתבתי כ"כ בה"ת דערלה דבמלוה ע"פ מיירי הכא ת"ה הטבעה על הלוה בשער דאז אין הלוה נאמן לומר שכבר פרעו כו' עכ"ל מ"ע פכ"ו ל' ל' ובא"ח כתב טעם אחר ודברי ב"ל לדינא ע"ש: (כג) וא"י שהוא תקנת ליפרע מהערב כו' בב"ח פירש אחרונים ז"ל דהיינו כשאין לערב מעות לו ג אם ומש משלמים כלעולם פירש"ן גבי בבה"ת דב בלוה וכן מש"ב בה"תניה ולפע"ד דב בתת דמיירי אפי' יש לערב מעו' דאל"כ ד אם וכן כתב ה"ל לפרוזבי שהערב עושין לו קרמב"ם אם וכן מש"מ יותר בדרמב"ם ובעה"ת בפ"כו דין כ' שב"כ בס המורים ואם אינה אלא יהיה כמ הלא פשוט הוא ומה טורך לכתבו זהתשות מן בס המורים לו לכתבו בלא אלא הלוה עצמו לשומעינן דלא יהא כח הערב ובכן הורו עכשיו גרשמלוה אסת' הלוה לי' המורים הם יום ואי"כ הערב שנתחייב עכשיו אלא סי' כ"ב ה"ל כאילו הלוהו עכשיו הרמ"ם בסוף חייב לבלם עד ל' יום כדין פתם כתרלא לדין הלוה והיינו דנקטו הרמב"ם התפורס ובעה"ת ואמר' ל' יום מיו שנתחיי' בתנוא ל' קיב הערב לבלם כו' לאילו לפי הרב ע"כ ובתב התנור הלא ל' יום מיום שחבקש הסמ"ע בסס זמן ואפילו כמה אחר שנתחייב רבי ירוחם לבלם אלא ל' יום כ"ש ד"ל ובון: (כר) כ"ש ד"ל

* דיין שעה תוך ל' עיין בסמ"ע סי' כ"ט כ"ש עד דהדין בלא לבו' תלקים כו' והוריך המלוה ובספרי הובתתי ג' תלוקי' לחדרי' לבבסי הערב ועיקר ובוא לאם ידוע היכן קודם שתבע הוא ובוא תוך ל' אי כריך אלו בלבו' מסלקין לערות ואי לא ידוע אז בעון לו ל' יום ב"ב ד' קע"ד הערב לערות ובותנין לו ל' יום ב"ב ד' קע"ד ואי ידוע שבוא לחוק ית' אל' אי' ע"ש) ז אם אין נותנין לו בפי לבבו ודוק וכ"כ הרמב"ם בין מוכח בשור סי' ל"ח ו"ל דלא אם ל' ג' ז אם תוקפי הדיוקים לחדדי: וכ"כ הרמב"ם (כה) ואין לו כאן נכסים • בס' כ"ה דין ג' דאם הוי לו בנכסים כאן אז הוי ח כ"ב הרב יורדי לבבסי הלו' אף אלא בפנינו היינו אם עכ"ל סמ"ע ומ"ש אם הוא בתקום בסס הרשב"א הרמב"ם אם קרוב כדי שיוציא תוך ל' יו' ברוך ט הרמב"ם אם

ב אם ס"ט כ"ל ת בה"ת בשער ל"ה בשבועה הטבעה על הלוה ורמב"ם פכ"ו ל' ל' ב"ח כתב טעם אחר ודברי ב"ל לדינא ע"ש: (כג) וא"י שהוא תקנת ליפרע מהערב כו' בב"ח פירש אחרונים ז"ל דהיינו כשאין לערב מעות לו ג אם ומש משלמים כלעולם פירש"ן גבי בבה"ת דב בלוה וכן מש"ב בה"תניה ולפע"ד דב בתת דמיירי אפי' יש לערב מעו' דאל"כ ד אם ה"ל לפרוזבי שהערב עושין לו קרמב"ם אם וכן מש"מ יותר בדרמב"ם ובעה"ת בפ"כו דין כ' שב"כ בס המורים ואם אינה אלא יהיה כמ הלא פשוט הוא ומה טורך לכתבו זהתשות מן בס המורים לו לכתבו בלא אלא הלוה עצמו לשומעינן דלא יהא כח הערב ובכן הורו עכשיו גרשמלוה אסת' הלוה לי' המורים הם יום ואי"כ הערב שנתחייב עכשיו סי' כ"ב ה"ל כאילו הלוהו עכשיו הרמ"ם בסוף חייב לבלם עד ל' יום כדין פתם כתרלא לדין הלוה והיינו דנקטו הרמב"ם התפורס ובעה"ת ואמר' ל' יום מיו שנתחיי' בתנוא ל' קיב הערב לבלם כו' לאילו לפי הרב ע"כ ובתב התנור הלא ל' יום מיום שחבקש הסמ"ע בסס זמן ואפילו כמה אחר שנתחייב רבי ירוחם לבלם אלא ל' יום כ"ש ד"ל ובון: (כר) כ"ש ד"ל

* דיין שעה תוך ל' עיין בסמ"ע סי' כ"ט כ"ש עד דהדין בלא לבו' תלקים כו' והוריך המלוה ובספרי הובתתי ג' תלוקי' לחדרי' לבבסי הערב ועיקר ובוא לאם ידוע היכן קודם שתבע הוא ובוא תוך ל' אי כריך אלו בלבו' מסלקין לערות ואי לא ידוע אז בעון לו ל' יום ב"ב ד' קע"ד הערב לערות ובותנין לו ל' יום ב"ב ד' קע"ד ואי ידוע שבוא לחוק ית' אל' אי' ע"ש) ז אם אין נותנין לו בפי לבבו ודוק וכ"כ הרמב"ם בין מוכח בשור סי' ל"ח ו"ל דלא אם ל' ג' ז אם תוקפי הדיוקים לחדדי: וכ"כ הרמב"ם (כה) ואין לו כאן נכסים • בס' כ"ה דין ג' דאם הוי לו בנכסים כאן אז הוי ח כ"ב הרב יורדי לבבסי הלו' אף אלא בפנינו היינו אם עכ"ל סמ"ע ומ"ש אם הוא בתקום בסס הרשב"א הרמב"ם אם קרוב כדי שיוציא תוך ל' יו' ברוך ט הרמב"ם אם

ט **כז** ב חזר אחר הלוה ולא מצא כלום צריך לישבע כתקנ' הגאונים שאין לו כלום קודם שיפרע מהערב **כח** (כב) ג וצריך לכלול בשבועתו שעדיין הוא חייב לו חוב זה שלא יעשו קנוניא על נכסי הערב (כג) ד ואינו יכול ליפרע מהערב עד לאחר שלשים יום מיום שנתחייב הערב לשלם אלא אם כן היה תנאי ביניהם:

ו ה ואם אין הלוה בפנינו **כט** צריך להודיעו אם הוא קרוב כדי שיוכל שליח לילך ולבא (כד) תוך שלשים יום ואם לא יתן אז יתבע לערב ו ואם הוא במדינת הים שאי אפשר להודיעו **ל** (כה) ואין לו כאן נכסים **לא** (כו) ז או אם הוא גברא אמא דלא ציית דינא אז יתבע את הערב ויגבה ממנו ואחר כך יחזור הערב על הלוה **לב** ויוציא ממנו או ינדוהו עד שיפרע לו מה שפרע בשבילו:

הגה וכן כלקה עיקר לף על גב דיש חולקין וסכירא לה דלף ע"ג הלוה אלם ולא מיית לדין אין פרעין מן הערב על שבית דין יכופו הלוה לחיות מיית דין (המגיד פכ"ו דמלוה בפס [יש חולקין] ותרד' פנ"ם כ"י בפס תשו' הרש"ל) שעכ הערב תנו לו זמן ואחרי הלוה לבית דין אי ידעינן היכן הוא יהכניסו לזה זמן עד דלייתי ואי לא ידוע מיתכין לו זמן ל' יום **לג** (כז) ומזיכילו לבית דין בשער הערב עד שיבא הלוה אלין לו . הביאו ערב שבת כין המשות ובמולאי שבת ברח לא בשער הערב (טור) :

יא (כח) ט אפילו יש ללוה נכסים ידועים במדינה אחרת נפרע מהערב תחילה שאין אומרים למלוה שיוציא מאתים על מנה:

יב ט הא דכשהלוה במדינת הים נפרע מהערב בלי שיוריעו ללוה דווקא כשהמלוה בשטר אבל אם המלוה על פה לעולם אינו נפרע מהערב בלא הודעת הלוה ' דחיישינן שמא פרעו אלא אם כן הוא תוך הזמן. **לד** (כט) י הוא הדין אם מת ללוה מלוה על פה אינו נפרע מהערב אלא אם כן הוא תוך הזמן או שהורה בשעת מיתתו או שנירהו מפני שאינו פורע חוב זה ומת בנירויו:

הגה טען הלוה שכתן דמי הפרעון לערב ליתנם למלוה **לה** (ל) נשבע היסת ונפטר מתו דיוכל לומר ' פרעתי

להתיחס המלוה ל' יום כדלעיל סי' ק"ו וכן הוא בהרמב"ם בים פ"ד דבלים סי' י"ט ועיין בתוספתי ופוסקי ס"ג פ: (כו) אם אם הוא נגבר אלמא כתב הסמ"ע כ' ירוחם מילף דאם היה אלם קודם שאלוהו אחרינן לדעת' דהכי הלוהו כו' עד ולפע"ד דבכי ל' עיק' עכ"ל ומיהו אם כבר עשאו כית דין כפיה והאלם קודם בלמותיה הוא אחרינן אלא מקרוב הוא לגרה ויש לחוש לחומרא כ"ע מודים דפרעים מן הערב כ"ם הב"ח: (כז) ומזיכילו לב"ד בשער הערב • מנכסיו אין עיין בסמ"ע ס"ק ל"ג וז"ל פי' אם ברח מהב"ד ולא נשבע אחין לו גובה בעלה בתם לפרוע כו' עכ"ל זה מסיק ולקמן לאם הביאו בערב שבת כו' ע"ש וכו' וכ"ם ולא כמשמעות הש"ת עכ"ל סמ"ע אבל גם הש"ת מ"ל כן וכמ"ש בספרי ומוכרח כן בנעה"ת אלא הב"ל דקא"ת דברי בפרעון ואם המ"ת אל' העור ז"ל וק"ל ע"ש גם על הב"ח יש לתמוה כיולא בזה אחיו ע"ש עיין בספר לאם תשנה ספכ"ה: (כח) אפי' יש ללוה נכסים כו' עיין בתשו' ר"ש כהן ס"ב: (כט) וה"ה אם מת לוה כו' עיין בתשו' ר"ש כהן ס"ב: (ל) נשבע ברלוה וכו' היסת ונפטר במינו כו' אם בתשו' מיימוני כתב עוד טעם אחר אבל זמן אחין

ז"ל

כאן עשר יש לחוש לפרעון

לה כאן אם לוה כאן אם לוה כאן אם לוה

ל טור ס"ז וכ"כ בה"ת סעד ל"ה מ"ס סי"ז וכסה"ל יוסף הלוי כ"כ בה"ת בשמו בשער ל"ה וכתב שכן נוהגים העת הרמב"ן ז"ל בסוף בתרא דף קצ"ג ע"ב וסכ"כ אביו הרא"ש ס"ס בשקיו ס"ס וסי' בבה"ת וכן נוהגים הרמב"ן ז"ל וכן הוא בהגהות סמ"ג ס"ס ל' וכן גירס' הרב המגיד כמ"ש הכ"י וכתב ה"ה שו"ת זה דעת הרמב"ן ודלא כדעת הרא"ש בהגהותיו וס"כ בשם הרשב"ם דנעולם אם יש בכסים ל"ז דלא יפרע מחצי' דמשומי' מילי בעלמא כיון ע"ז אבנה כתוקי"מתא דנת"ס דמוקי לה בתמורי מיקפי' ופסקים אם ריש דף קצ"ד הלכתא כת"ק וכ"כ הרשב"ם הנזקין בשם הרמב"ן שאינו רשאי נתחוור על הקבלן כל זמן שהלוה רוצה לפרעו * אין הקבלן נוטל

מב אלא אם כן מתל הקבלן ללוה דכל מיכח דאין מוצא כ"כ דאין ללוה בכסי' לא חל דיל' דר"ל אמי שבתפייב לו ויכול הקבלן לתקול

ז"ל ולא נרע מצלים שעשאו בעדים עכ"ל וכע"ם תמה על מורי"ם כו' ער שבכר שהן דברי מורי"ם ואינו אלא העתק כן מתשו' מיימוני וכמ"ם בל"מ כו' עכ"ל המ"ע ואמי אומר דאין עכין אלים שעשאו בעדים לבאן ויפה הזכיר הע"ם ואמי' מיימוני נוסי' הוי מזכ וכן מהרש"ל פ' הגזל קמא סי' ל"ט סולא אתאו' מיימוני ופסק דלא בפטר כמה שפרע לערב וכן עיקר • עיין בספר תגדל דוד : (לא) יכול לפרוע מהערב תחילה כו' ולא כמ"ם בתשו' רשב"ם סימן ל"ט ע"ם לדעתם : (לב) ואין הלוה נאמן לומר כו' וה' התניד כתב שאפילו אין הקבלן אין כפרעון אלא בדורה אא"כ כשא ואין כיל וכן כתב בתשו' ר"ן' סימן ל"ם כ"ל וכ"כ בספר התרומות שער ל"ה ז"ל ובאמת בדורה דקבלן לשון לא משתעבד אלא כמה שהלוה משתעבד ואם הלוה שוגן פרעתי משתבע הלוה ומפטר הקבלן כו' והכוח שם גם תשוב' הרשב"ד כן ע"ש • ועיין מ"ש לעיל סימן פ"ג סעיף ג' בהשמ"ע ג"כ הכי וכן משמע מדברי הטור והתחבר לקמן ר"פ ק"ל וכמ"ם שם וגם בעל העיטור דף ס"ח ע"ד הכיא דבו' כזה ולא הכריע לכן נם נ"ל אין להוכיח ממון מיד המקבלן סוב לחזיתי בכ"מ שכתב דלא כה' המ"כו' ונחלקו הוי ראה כל הכך סוסקים לא הוי כ"כ : (לב) יש מי שאומר שהדין עם הקבלן כ"ל דלכך כתב יש מי שאומר כיון שהקבלן שוגן אחת הלוה מודה שלא פרעו קבל אם הלוה אומר ג"כ שפרעו כשאינו ליה דבעור הקבלן ועיין בתשו' רמ"ח סס"ו דף קכ"ד : (לד) אבל אם אל"ל הלוה כו' עיין בתשו' רמ"ח סי' קל"ח שאלה ד' ועיין בתשו' מהרש"ל סי' קל"ם ועיין בתשו' מבי"ט ח"ם סי' ק"כ וח"כ סימן קי"ח : (לה) וי"ל דתן וחזי קבלן כו' עיין בתשו' ר' אליה ן' חיים סימן ם : (לו) וכן כ"ל בתרדכי פ"ם ג"ם כתב דה"ה כו' לעי"ז כל שאינו חזכיר לא לשון הודאה ולא לשון פרעון הוי קבלן והכיאו ג"כ בסמ"ע וכן כ"ל עיקר כש"ם וכן דעת הסמ"ג והנה' מיימוני : (לו) ואשר שכתוב בו כו' ורשב"ם סימן ע' פסק כדעת בעה"ת ועיטור ולא הוי אלא ערב ועי"ש : (לח) אא"כ מחל הקבלן ללוה כו' הא ליתא והכ"ל ס"ל כשיטת קמא דתוספות פ"ב דכתובות גם מ"ש ב"ר בשם ר"י בשם הרשב"ם שע"ש אם מחל הערב הוא לתלוה כו' היינו משום דהרשב"ם לשעמיה דוחל כמ"ם הכ"י לעיל סי' ס"ו בשמו שם לדון אם תועיל המחילה במקום שחב לאחרים אלא אחין דעת רבותי

ע"ם והעיר הכיאו : מא אע"ג דהקבלן יחזו' ויתבע את הלוה מ"מ מקבו דלא יהיה להלוה עמן עם הלוה דשמא לא יהיה להלוה כלום וישרוף הלוה מחוגבדי דהלוה ואין הדין אינו יכול לשרוף מחוגבדי הלוה עד שיתבע הקבלן אבל אחין לו ולבך לרוך לחזור על הקבלן תחלה וז"ם המחבר בסחוך בס"ם כ"ח ל"ל אבל הקבלן כו' על אא"כ אין בכסי' לקבלן ור"ל שבבר תבע המלוה להקבלן ובשבע אחין לו לא חוזר המלוה על הלקוחות דהלוה • גם מ"ם המחבר כאן דאם אין לקבלן נוכח מהלוה מדר' נתן אין הלוה ל"ל קמ' אבל ר"ל אם שבשבע הקבלן אחין לו נוכח מהלוה ומכמי' דאם אין לו כל נוכח מחמשבדי הלוה וע"ל שיתבאר בסי' ק"ל :

פרעתי לך כאמן גם כן לא' לפרע לערב ובפט' כזה דהא המלו' הלמין לערב ואם המלוה כופר ואומר אינו הגמיד לו אותו ערב בשבע הלוה שהגמיד לו הערב ושפרע לו ובפטר כזה

(תשובת מיי' סוף ספר שופטים סימן נ') :

יג לאין כל אלו הדברים אמורים אלא בשלא התנה המלוה עם הערב אבל אם התנה עמו שיהא נאמן לומר שלא פרעו הכל לפי תנאי :

יד התנה המלוה עם הערב ממי שארצה אפרע (לא) יכול ליפרע מהערב תחלה אפילו אם יש נכסים ללוה ויש חולקים בזה ומורים שאם אמר בפירוש ממי שארצה אפרע (תחלה) יכול לתבוע מהערב תחלה אפילו אם יש נכסים ללוה :

טו קבלן לעולם יפרע ממנו תחלה אם ירצה אפילו יש נכסים ללוה לו אלא אם כן הלוה רוצה לפרעו : (לב) ואין הלוה נאמן לומר פרעתי לז להוה ליה לקבלן להתנות (תרדכי סוף פ' ג"פ)

(וכ"ל הסמ"ג כסבא וטוש"ל)

יו מלוה שבא לגבות מהקבלן ואין ששרו בירו ושעון שאבר ולוה מורה שלא פרעו וקבלן טוען שמא פרעך הלוה וקרע שטר חוב (לג) פ יש מי שאומר שהדין עם הקבלן :

יז לאיזהו ערב ואיזהו קבלן אמר ליה לח תן לו ואני נותן לך זה הוא קבלן קאם הוא לאחר מתן מעות יאמר מה שנתת לזה אני נותן לך ל והוא רקנו מיניה כמו שנתבאר :

יח (לד) אבל אם אמר ליה הלוהו ואני ערב הלוהו ואני פורע הלוהו ואני חייב פ הלוהו ואני נותן הלוהו ואני קבלן תן לו ואני ערב [פ תן לו ואני פורע] תן לו ואני חייב ליתן לך תואפילו אמר תן לו ואני קבלן כולם לשון ערבות הם :

הגה (לה) וים מומרים פתן לו ואמי קבלן הוי קבלן (הר"מ ורא"ש סוף פ"ב ושוע') לט (לו) וכן נראה להומות מ (לז) ושער שכתוב בו פלוני קבלן הוי ערב קבלן דולמי בלשון המושיל קאמר (שור בשם הר"מ והמגיד פ"ה דמלוה ה' ותוספות) :

יט נאם לקח הקבלן המעות מיד המלוה ונתנם ליד הלוה אין למלוה על הלוה כלום מא ואין יכול לתבוע אלא את הקבלן גואם אין לקבלן גובה מהלוה מדר' נתן מב (לח) אא"כ מחל הקבלן

ע"ם והעיר הכיאו : מא אע"ג דהקבלן יחזו' ויתבע את הלוה מ"מ מקבו דלא יהיה להלוה עמן עם הלוה דשמא לא יהיה להלוה כלום וישרוף הלוה מחוגבדי דהלוה ואין הדין אינו יכול לשרוף מחוגבדי הלוה עד שיתבע הקבלן אבל אחין לו ולבך לרוך לחזור על הקבלן תחלה וז"ם המחבר בסחוך בס"ם כ"ח ל"ל אבל הקבלן כו' על אא"כ אין בכסי' לקבלן ור"ל שבבר תבע המלוה להקבלן ובשבע אחין לו לא חוזר המלוה על הלקוחות דהלוה • גם מ"ם המחבר כאן דאם אין לקבלן נוכח מהלוה מדר' נתן אין הלוה ל"ל קמ' אבל ר"ל אם שבשבע הקבלן אחין לו נוכח מהלוה ומכמי' דאם אין לו כל נוכח מחמשבדי הלוה וע"ל שיתבאר בסי' ק"ל :

מב אלא אם כן מתל הקבלן ללוה דכל מיכח דאין מוצא כ"כ דאין ללוה בכסי' לא חל דיל' דר"ל אמי שבתפייב לו ויכול הקבלן לתקול

ביל חסי"ל וכ"כ ה"ה בשמו שם פכ"ו וכדין ג' פ כן הסיב הרש"בא חס"ב צ פלונת' דלמורלי"ם ופסק הרי"ף כרבא וכ"כ הרא"ש שם והרמב"ם בפ"ה דין ה' והעור פ"ש ק עור שם כ"כ בה"ת שער ל"ה ר"כ בה"ת שם ש עור שם והרמב"ם שם וכרבא דאחר כולן ל' ערבו הן • כן הוא בהרמב"ם ובעור שם וכתב הכ"ר משום דמשמע אני אפרע לך בשבילו אם לא יפרע הוא ת כרתב"ם שם וכתב ה"ה שהוא כדעת ההלכות שפסקו כרבא דהוא בתרא וכן דעת התחרוצים ז"ל וכן עיקר וכ"כ התו' סוף דף קע"ג א בשם הרשב"ם ופייס שם בתמא דמילתא קבלן כדיניה הוא וכך אחר תן לו ואני בתן וכעניין זה כתוב בתוס' (שם סוף דף קע"ג) כתבו שם • כשאינו מוכי' ל' הלוה' אלא לשון פרעון הוי קבלן וכ"כ המרדכי שם והביאו הסמ"ע ב לשון הרמב"ם שם פכ"ו דין ג' מהבקשת הגמ' שם דף קנ"ד ע"ח ג ה"ה בשם התו' בשם רל"ת (שם בדף קע"ג ע"כ) ושכ"כ הרמב"ן

טורי זהב

שהעתיקו רמ"ח בשם ק"ד ואינם שכתובה בסוף תשובת הרשב"ם מ"מ מל מהר"מ היא כברלה למעיין שם בסידור התשובות שהעתיק הת"מיד תשובת מהר"ם בסוף וכ"כ בהרוח בתשובות מיימון מתחלה כתב הדין המחוור לגבית המלוה ואח"כ כתב שם וה"ה והוא הע' לגלוה שתן ממי הפרעון לערב וכו' ואח"כ לא"ם שם בסי' ק"כ בשם רש"ל ולא קי"ל דפטור הלוה אלא כהרש"ם הסולא בסי' ע"כ פשוט שגם בתשובה זו אין לפסוק אלא אחי' לדעת מרמ"ח שפסק שם כמהר"ם וע"כ פ"ל שם לא בפטר אלא מכח שבבת המלוה היא דעת ונם שאר מחוכו בילה וכ"כ שם סמ"ע כי היכח דלא מסי' ס"מ כמ"ם שם ווה ודאי אינו נגי ערב שהרי אין שאר מחון המלוה בידו ואף שבמחון זה לקחו לערב מ"מ לא אמרין הכל להערב אלא אם אינו אין הא"ע כ"כ לא ינא הנוה מחייב המלוה עד שיחזרנו לידו ורמ"ו בעל אינו מלוה שבנרא בכסף' על פסק זה כמ"ם הסמ"ע והפמ"ו כמלא שם ורמ"ו אחף אלא יחד מונא הדבר מתו ובלו הדברים אלו דקדק אח"ז היה לו להסתייע מדברי הרש"ם שבתרתי וכן עיקר לכאן כ"ע מודים :

לתחול לו כמ"ש בסי' פ"ו ס"כ וה' ע"ש: **מג** י"ל דה"ל לערב בשבת ונתן כיד דאין לתלוה על הלוה כלום: **מד** יש מי שאומר דערבות מי' דוקא בשור וכדברי המחבר ותמה שכללו נכיות תלוה מהערב להרמ"ם ושייעתיו הן המשה · הקבלן ללוה **מנ** דיש מי שאומר דה"ה לערב: **כ מד** יש מי שאומר דערבות וקבלנות היינו כשתבע הלוה מחמלו' שילוונו ונכנס הערב עמו ברבר בלשון ערבות או בלשון קבלנות (לט) אבל אם לא דבר הלוה עם המלוה כלום אלא ראובן אמר לשמעון הלוה ללוי מעות ואני פורע הלוהו ואני נותן לך או הלוהו ואני חייב לך אין לשמעון על לוי כלום אפילו נתנם לו מידו אלא על ראובן שא"ל הלוהו ובשליחותו של ראובן נתנם לו:

כא יקבלן שלא נשא ונתן ביר ומכר הלוה כל נכסיו אע"פ שיש נכסים לקבלן אם ירצה המלוה לטריף מלקוחות של לוה ז' אינם יכולים לרחוותו אצל בני חורין של קבלן **מה** וכן הדין בשנים שנעשו אחראין [זה] לזה ומכר אחר מהם נכסו **מו** ראבל קבלן שנשא ונתן ביר אינו יכול לגבות מהלקוחות של לוה אא"כ אין נכסים לקבלן:

כב ט הערב והקבלן אין טורפין ממשעבדי דלות **מז** עד שימסור לו המלוה שטר חוב ויקנהו לדרך קנין שטרות · כי היכי דלא ליהוי תביע' על פה: הגה מי שכלה שכר לחבירו שיערב בעדו אם קבל קנין ליתן לו שכר חייב כפי מה שקבלו ואם לא קבל קנין אין כריך ליתן לו שכר כאחירה בעלמא: (הר"מ פכ"ל ס"ל סימן ג' כ)

קל דין הערב שפרע למלוה כיצד נפרע מן הלוה· וכו' ז' סעיפים

א ל ערב או קבלן שפרעו למלוה **א** בפני עדים **ב** (א) אם פרעו קודם שנודע אם פרעו הלוה **ג** (ב) וטוען הלוה שכבר פרעו **ד** (ג) אינו חייב לערב כלום אבל אם פרעו **ה** אחר שהביא המלוה ראיה שלא נפרע **ו** (ד) ב צריך הלוה ליתן לו כל מה שפרע בשבילו בין שנתחייב לוה למלוה בשטר בין שנתחייב לו בעל פה אפילו בלא עדים:

יש

מו לקבל קבלן שכשל כו' המחבר לפני זה כסי' ש"ו ל"ל ומ"ש המחבר לוקחו כ"כ ג"כ הטור וכתב מ"ל בית ולי"ל קאמר דכתב לפי' אבל אם הלוה ג"כ לוקחו יכול לגבות כיון דכשל ונתן כיד וכמ"ש המחבר לפני זה בסי"ט ל"ל שבכל דהלוה אין כ"מ דהא אף אחר שנגבה מהקבלן הקבלן יחזור על הלוה ונגבה ממנו מש"כ מהלקוחות דאין הקבלן יכול לחזור עליהן כ"כ עד שימסור לו המלוה השט"ח דרך קנין שטרות וכמ"ש המחבר לקמן זה בסעיף כ"ב ובסי' ק"ל: **מז** עד שימסור לו המלוה שט"ח כו' דין זה יתבאר בסי' ק"ל בס"ל ע"ש:

קל א בפני עדי' פי' דבלא עדים בע"ה לוקחו בחמין כמ"ש בסעיף ג' · מיהו עדיפ לי' הלוה כלום **ב** אם פרעו קודם שנודע כו' בפרישה כתבתי דבמלוה על פה חייבי דאינו היה שטר ביד המלוה מחשב כנודע אלא פרעו וכמ"ש בסי' קכ"ט פ"ח ע"ש ומה שמיימו הטור והמחבר וכתבו ז"ל דין שבתחייב לו בשטר כו' לא קאי אריש כ"ל מסיפא ע"ש **ג** ושוטן הלוה שכבר פרעו פי' אפי' אין הלוה מכיר דאיה שפרעו אלא שטוען כן ומה"כ כת' קול' שנודע כו' פרעו ולא כת' קודם שנודע שפרעו וק"ל: **ד** לוקחו חייב לערב כלום נטור מסיים בטעמא וכת' ז"ל אלא הרשה לפרוע אלא ע"ל כשלוקחו פרוע עדיין ולא כשהוא פרוע ומלכתב אלא הרשה לפרוע משמע דבהרשאתו תליא דאם היה רוצה לא היה מוכרח לפרוע דהיה יכול לומר דלמא כבר פרעך הלוה דבמלוה ע"מ לוקחו ומ"מ · ומכאן קנת סתירה למ"ש מור"ם בהג"ה בסי' קכ"ט פ"ו דהקבלן לוקחו יכול לומר כן ובכח לקחי הטור גם לקבלן מיהו בסעיף ב"ב מוכח דהאי אלא הרשה לפרוע כו' לערב קאי לוקחו לקבלן א"ל הטור דכשנגד קבלן ה"ל לומ' אלא הרשה להיות קבלן בעדו ועמ"ש בסי' קכ"ט מזה: **ה** אחר שהביא המלוה ראיה אלא כפרע וכ"כ בה"ת הכעה"ת מסיי' בזה ובתחייב בדין עכ"ל: **ו** כריך הלוה ליתן בשער ל"ה

וכתב הכ"מ ופשוט הוא ב וכיון שם הוא"ל ובמלותו נכנסו והוא הרשה אותם לפרעם אם לא יפרע הוא למלוה

טור' זהב

סי' קל ס"א שכבר פרעו היינו בע"פ אבל בשטר לא כמ"ש הבמ"עשק"ל ולפי"ז בין בין הלו' שוב' מ"מ עכ"פ הערב הי' קוייב כ"ו שפי' השטר ביד המלוה ולא היה יכול לחזותו שמא יש שובר כמ"ש כ"י ס"ס קכ"ט פ"ו וא"כ ולפי חייב אלוה לשלם לערב בזה וזה ברור ולקח אים מי אלא כ"כ. ע"ש אינו חייב לערב כו' ע"ג דהקבלן היה מוכרח לשלם למלוה אפי' כשאומר הלוה פרעתיך דאינו מאמין כמ"ש רמ"ל סיימן קכ"ט פע"ו מ"מ אומר הלוה אתה פטור אם תפטרך לשלם כשאומר אני פרעתי · ע"ש אחר שמביא המלוה

דבותי זוה עמי בדבר זה כו' ולקן קי"ל בסיכוי בתרא וכדלעיל סי' ד' טור סכ"ל פי' ח"כ אין הקבלן יכול לתחול וכמו שהוכחתי לעיל סי' פ"ו ס"ק וכ"כ התוס' י"ל ו"כ בתריכות ע"ם ולא בהסמ"ע ס"ק מ"כ שכתב כמ"ש לעיל שם בשם ר"ת סי' פ"ו ס"כ וה' כי זה לא מתבאר שם ואיכו מכון וכמ"ש שם: ה שם סכ"ג

(לט) אבל אם לא דבר בשם אביו הלוה כו' ואחר שנעשה ערב עכו' הל"מ שם עכו"ם אם דיבור' הוא שהעכו"ם בפסקיו בסי' יכול לבחוותו אבל הערב אדי בתרא (טור סכ"ל בשם הכ"מ ומה"ל) עכו"ם תחלה כ"כ בה"ת וכ"כ הרב בעי' ק' בשם בעה"ת והביאו בכ"מ בסוף בכ"מ סס"ג ע"ש דאם העכו"ם בתרא בשם טוען פרעתי בפטר הוא והערב המתרשים ולדבריו הא הערב הוי קבלן ז' וכיון שם ונקבלן אינו בחמין הלוה לוחר לפי שהרשות פרעתי וכמ"ש סע"ו בהג"ה וכ"כ בוד המלוה גם הכ"מ שם (מיהו הנעה"ת) לגבות מהלוה עצמו פ"ל דגם בקבלן בחמין או מהקבלן לומר פרעתי וכמ"ש לעיל ס"ט בשמו) וכ"ל דהרב מיירי שילה והרי שהעכו"ם דינן כדינו וחוק"כ חל שיעבודו לא נעשה קבלן עבודו ודוחק על בכפי וכ"ע לדיל' ועיין בתשובה רשב"ל הלוה שמכר שהכיח כ"י סע"ו: לחם ועל

קל (א) אם פרעו קודם נכפי הקבלן שנודע כו' בפרישה לפיכך יכול כתבתי דבמלוה ע"פ אחירי עכ"ל לגבות מחיוה סמ"ע והב"ח כתב דה"ה מלוה מהם שילכה בשטר אם הלוה יכול לבדר שם ה מבואר עליו תבלת וק"ל: (ב) כמ"ש לעיל ושוטן הלוה שכבר פרעו פי' אפי' בסעיף י"ט אין הלוה מכיר דאיה שפרעו אלא ט כ"כ הטור שטוען כן עכ"ל סמ"ע וכן משמע כפי' ק"ל בשם ממ"ש אח"כ קבל אם פרעו פי' הר' יונה וכ"כ אחר שהכיח המלוה דאיה כו': הר"ן לעובלא (ג) אינו חייב לערב כלום דהוא ערבה עיין בסמ"ע ס"ק ל' עד ומכאן וכו' והא שטר' קנת סתירה כו' ויהיה בסתוך וכו' (כ"כ דף בסעיף ב' מוכח דהאלא הרשה לבע"ב) לפרוע כו' לערב קאי כו' לא יאצ"ם שפ"ת ידענא מה הועיל בזה דמ"מ יוכל מתחת מוכח דהקבלן פטור אם הלוה ודע ערב טוען שפרע דאם איתא דחייב שהלוה לא לחם אינו חייב לו הלוה כלום אלא אחר הקבלן אפילו אתה כשתבע בשטר אחר בפני שפרעת אני חייב לשלם וגם לא מוכח מה"כ מדלי' זה לערב דמ"ש כלן אלא הרשה לפרוע בלוקן המועיל ואפילו הכי פטור וכ"כ הרשב"ל הלוה משום אלא הרשה לפרוע אלא כשאינו פרוע ודוק: (ד) בשם רבו ה"ל כריך הלוה ליתן כו' עיין בסמ"ע ס"ק ו' עד קמ"ל לערב אחני בה"ת בשער דמתם' כאילו פרעו ברשותו וכ"כ עוד בס"ק י' ולפע"ד פשוט אם הוא מלוה ע"מ ושוטן הלוה חזרתי ופרעתי לערב כו' לא ידעתי ל"ה ב ומכאן פרעון אלא פטור הלוה אע"פ שחבית הערב לחלוה הערב לחלוה כו' ערבות והמלוה הכיח אם רחיה אלא כפרע ואף כח"ל ערבינו הדין כן ולא אינו דבר

פנוג קאמר אלא ה"ה אם כתב לן שכר שיקבה בחמיה והכי' הנה וכת' כ"י מחמ"כ בשם הרשב"ל על לקוחן ועכ"כ אלו משמעון לקוחי' מבריות' ולוי בעב' ערב בעד לקוחן אח"כ פרע לוי לשמעון מני החוב ונתן לבכוי ואמר שטר על הבאר ואח"כ פרע העכו"ם הכל לשמעון ולוי רוצה שיחזו' טול דיבר לו המלו' אינתן ונם הבשר כיון שפרע הכל ופסק המה שבר פרע והנעבדיכו וכו' והנעשו' יחזור לו ועיין דרכו מעה ריש סימן זה: כ"ק דף קיו ע"ק ע"ש

קל עלוקחין עליו

ד אינו חייב לערב כלום בטור מסיים בטעמא וכת' ז"ל אלא הרשה לפרוע אלא ע"ל כשאינו פרוע עדיין ולא כשהוא פרוע ומלכתב אלא הרשה לפרוע משמע דבהרשאתו תליא דאם היה רוצה לא היה מוכרח לפרוע דהיה יכול לומר דלמא כבר פרעך הלוה דבמלוה ע"מ לוקחו ומ"מ · ומכאן קנת סתירה למ"ש מור"ם בהג"ה בסי' קכ"ט פ"ו דהקבלן לוקחו יכול לומר כן ובכח לקחי הטור גם לקבלן מיהו בסעיף ב"ב מוכח דהאלא הרשה לפרוע כו' לערב קאי לוקחו לקבלן א"ל הטור דכשנגד קבלן ה"ל לומ' אלא הרשה להיות קבלן בעדו ועמ"ש בסי' קכ"ט מזה: **ה** אחר שהביא המלוה ראיה אלא כפרע וכ"כ בה"ת הכעה"ת מסיי' בזה ובתחייב בדין עכ"ל: **ו** כריך הלוה ליתן בשער ל"ה

וכתב הכ"מ ופשוט הוא ב וכיון שם הוא"ל ובמלותו נכנסו והוא הרשה אותם לפרעם אם לא יפרע הוא למלוה

ג"ל הרמב"ם
כ"כו מהל'
תלוה דין ו'
והכילו השור
ד כן כתב
הרב המגיד
מדקדוק ל'
רבינו והטעם
כוה כיון שהו'
ככסף קבלן
יוחמת דברי
הלוה והתלוה
היה יכול
לתובעו
ולגבות תלוה
מם פרעו ולא
תתתן
מינגוהו הרי
זה מוזר וגוב'
ין מלוה
הנם זו מם
כפי' דברי
הרמב"ם מכת'
מם לו אחר
לו הלוה
ערבני ולא
הרשהו איתן
והרשה תוב
ין הלוה קוי'
לשלם לו כלום
ו ובילל מם
הטעם כיון
שהתלוה לא
היה יכול
לגוגבו אלא
לאחר הגמל
הלוה בדין
ווהקל ופרעו
הרי דין הער'
כדין אים אחר
שבר חוזו של
מבירו שאינו
חייב לשלם
בח"ם לעיל
כי' קכ"ח
ז טור כמם
הרלב"ד
בהשגתו מם
ובמי שכירם
הרב המגיד
דברי ח מם
ס"ג כ"כ
בה"ת כשער
ל"ם וכ"כ
הרמב"ם
מם"כו מהל'
תלוה ד"ו
ובתב הכ"ם זה
מוכמם מן
המפרשים ז"ל
ווו הוים מטעם
של מרוחת
ערב שהיה
יוכל ל"ם

ב (ה) גיש מי שאומר במה דברים אמורים כשאמר ליה הלוה בעת שנעשה לו ערב ערבני ושל' ז אבל אם עמד מעצמו ונעשה לו ערב או קבלן וקדם ופרע למלוה ח ולא הרשהו הלוה לפרוע אין הלוה חייב לשלם לו כלום דואם אמר ליה הלוה הכנס קבלן בעבורי אע"פ שלא הרשהו לשלם אם עמד הקבלן ופרע מרעתו אפי' עד שלא עמד המלוה עם הלו' ברין ט ולא נמצאו לו נכסים חייב לשלם לו • ה אבל אם אמר ליה להכנס ערב ולא הרשהו לשלם אם משעמד המלוה עם הלוה ברין ולא נמצאו לו נכסי' פרע הערב למלוה חייב הלוה לשלם לו י (ו) ואם עד שלא עמד המלוה עם הלוה ברין ולא נמצאו לו נכסים פרעו הערב ' אין הלוה חייב לשלם לו כלום • ז ויש מי שחולק ואומר שאפילו ערב שא נו קבלן יא (ז) שנכנס בערבות מאליו ופרע מאליו חוזר וגובה מהמלוה :

הגה עיין לעיל סוף סימן מ"ט יב לאין ערב מתערב אלא במקום שיכול לגבות מהלוה :

ג ח אין הערב גובה מהלוה עד שיביא עדים שפרע בשבילו אבל כל זמן שאין לו עדים אינו גובה ממנו כלום יג (ח) אפי' אם שטר החוב בידו נאם

פליג הרלב"ד לו סוס פוסק בהא לומר אלא יוכל הלוה לטעון פרעתיו אח"כ דכתו שלי לו לערב רשות לפרעו ולא הוי כפורע מוכו אלא מדעתו מבל מקום לא עדיף כח ערב בהא מכח חיב מקר והיה לו ללוה להודיע שפרע עבורו ומהיכי תיתי ה"ל ללוה לחכוקי מרעתיה שפרעו וכיון אלא הודיעו ללוה מיהו דתפסיד מנכסיה ויכול הלוה לטעון פרעתיו אח"כ שנית ולא יהעתי מפרעון אלא ואם הוא בשטר ויש לערב עדים פשוט דשקולו פרע הערב מעצמו ושקולו ככסם בערבות מחלוה לא יוכל הלוה לומר פרעתיו אח"כ למלוה לסוקר פרע לו בשלו כתוב לו שטרו אח"ל הלוה מוכ ח אוכר מהמלוה שפרעו דבכה"ג פשוט דדין מלוה ע"פ יש לו ובכל שנין פשוט מהערב כשוגן פרעתיו אח"כ ונם יהעתי מפרעון שלך והמלוה מ"ל שחכר השטר ונתן לי אוכר • אלא ב"ל דהשטר חוזל לשוטתו דס"ל לקיחן בערב שפרע למלוה והכוח רלו' שפרעו ה"ו הלוה לטעון אח"כ פרעתיך דשטר שניל הערב ודאיה שפרע חייב כמלוה בשם אם כן קת"ל הכח לערב הלוה לשלם לו אחר כאחר היה הלוה יכול לטעון תוריתי ופרעתיך וכן הבי' אח"כ דברי הרמב"ם והרלב"ד לאורוי' דלדעת הרלב"ד בא"ל ערבינו והבית רחיה שפרע ולא הטשר חייב לשלם לו וא"ל לומר פרעתיך אבל להרמב"ם כיון אתן לו דין ערב אלא דין פור' מוכו אלא מדעתו אע"פ שהשטר בידו יכול לומר פרעתיך • כן נ"ל לדעת הטור ודוק : (ה) יש מי שאומר כו' וכן דעת ר"ו בתיב ה' וכתב שכן דעת רב סעדי' גאון • עיין בתשו' מהרי"ש סימן קכ"ב דף ק"ם ובתשו' מהרשל"ם סי' קי"ל וסימן קכ"ג (ו) ואם עד שלא ירד בדין • עיין בסמ"ע ס"ק י"ח ובפרישה כתבתי אפילו לפ"ד דחייב בכה"ג פשוט שם שוגן הלוה לאח"כ חזר ופרעו עכ"ל ר"ל דאח"כ קשה למה כתב הטור דינוס לו דהא אוהו מוכח לעיל סימן קכ"ח בשם ר"ת והרא"ם דפורע מוכו אלא מדעתו חייב ואפילו שהמלוה הכוח רחיה שלא נפרע בשעה שפרעו הערב ודוק : (ז) שנכנס בערבות מאליו • הטור והבעה"ת כתבו דוקא בשא"ל ערבינו אז חייב אפי' פרע מעצמו עד שלא ירד המלוה עם הלוה לדין אבל בשא"ל ערבינו פטור וכן נ"ל עיקר דגם ה"ם לא כ"כ אלא בלשון אפשר ולא שבקינן מאי דפשיטא ליה לבעה"ת וטור בדעת הרלב"ד מכח מאי דמשמע ליה לרלב"ד ועוד שהרי ה' המגיד עכתו הסכים להרמב"ם וכן דעת הסמ"ג וכן דעת ר"י בתיב ה' וכתב שכן דעת ר' סעדי' גאון ע"ש גם מת"ם ב"י ס"ו של דברי ר"י חסל לבאורה כדעת בעה"ת ושו' בדעת הרלב"ד ע"ש וכן מוכח לפ"ד דעת רשב"ם פ' חז"ה דף ל"ב ע"ב והרא"ם שם סי' ל"ד וכ"י גבי הטוח ערב' שפירשו שהיה קבלן ע"ש ודוק וכן מוכח בתשו' מבי"ל . מ"ח ס"ם מ"ב ע"ש : (ח) אפילו אם הב"ח בידו עיין בסמ"ע ס"ק י"ג עד כן נ"ל בביאור הטור והמחבר והבעה"ת • ולא כת"ם בע"ש גגם כשכתב לו התקבלתי לא מהני כו' עכ"ל מת"ב אחת שכן מוכח בטור ובריב"ם סי' תע"ח אבל בבעה"ת לא מוכח מדברי ואחרב' משמע שם איפכא וכתו שלכתוב לקיחן וגם ברמ"ם ומחבר לא מוכח מדברי ודוק וגם מ"ם הסמ"ע וכ"כ המ"ם סכ"ו דהלוה בהדיא בפשיטו' כו' וכיון לתוריב משמע שהבית לקיחן קבלן ס"ג ולפ"ד אלרבא משמע שם להסך דדוקא כשכתב התקבלתי ונתן לו זכותו דהיינו שקבה לו השטר בכתיבה ומסירה כלומר בעל מי' ס' ורחי לאו הכי יכול לטעון פרעתיך ויהיינו לתמיים המ"ת ופשוט הוא דלא יגרע כח הערב מלגבות כברי דעלמא כו' ולא בהתקבלתי לתוד

מתחת ידו לאחו נוכה (כ"ב דף קצ"ד ע"ב) אע"פ שהו' מתפרשת ביותתי ופיים הרלב"ם שם שאת נפל השטר מיד המלוה ולא פרע זה הלוה וכ"כ הטור ושוד פעמי' תחרים

טורי זהב

לאיה אלא נפרע מי' שהניח שטר שכתב על הלוחה ולין לחוש שאת נתן שובר ללוה דכתב ב"י מי' קכ"ט מי"ל דהשאל רחוקה היא ולא"ג דנמחוך נגו ערב שתובע ללוה בשטר חוסרין שאת פרע לחלוה והחזירו וכו' אלהי התם הטשר ביד המלוה ולאו רלוה לערב ומאח"כ נתן שהמלוה תובע לערב : בעיף ב' ולא נמצאו לו נכסים מי' אלא עתה עתו בדין ותקרו הב"ו ולו' אלין לונכסים אלא אפשר אים לו נכסים לאין הערב ומשעבד כו' עמ"ש מי' קכ"ט ס"ח • ע"ש אמרי הש"ח בידו מ"ש הסמ"ע סקי"ג לחלוק עם בעל ע"ש הדין עתו ויש לאיה מיבורת הדברי הלבוד ס' מ"ה דל"ב הכוח ערבא וכו' דשם מיירי שהמלוה כתב לערב התקבלתי כמ"ש שם כ"י בהדי' ולא יכול לומר פרעתי לערב אלא מיבעי' לן התם לא נאמן או לאו נאמר דלאחר לא אקלתי מיבך פעם מ' דהא בוון שאומר פרעתיך נאמן מחמת אלא השטר בעל אלא אח"כ בתביעה בע"ם בת"ם הדרש ונקלית מינאי אלא ולאי כיון אים לערב התקבלתי אין הלוה יכול לומר לערב פרעתיך :

פעיף ג'

לזה ודוק: יד ואם כתב המלוה לערב קבלתי עכ"ר ודרישה
אם הוכחתי דלא כיון שיכתוב לו קבלתי אלא כשאין להערב
עדים שפרע למלוה דע"ז קחי המחבר והטור (שהרי כתבו עד
שיביא עדים שפרעו) אבל בשם לו עדים שפרע למלוה וכשא"ל
המלוה בידו החזיקוהו ג"כ
והעמידוהו במקום המלוה כיון
שלוע שנעשה ערב וכנ"ל ודוק
ועל"ר מ"ש עוד מזה: טו
כשכתב לו קבלתי דמי החוב כו'
יעד לעכוף בו מהלקוחות וז"ל
מור"ם בל"מ וע"ל סי' קי"ו אם
יוכל לכתוב לו התקבלתי לאחר
שנפרע הקוב וכמעל שיעבור
הקשר עכ"ל: משמע ומוכח
מזה דמור"ם מדמה זה לדיסא
דהת' ואם לא כת' לו התקבלתי
קודם שפרע לו הערב תו לא
מהני לו כתיבת התקבלתי ומיב'
כמי דאם ירצה המלוה לא יכתוב
להערב התקבלתי להעמידו
במקומו דומיא דהתם במלוה
ולוקח ולע"ד היה נראה לחלק
דשאני התם דקנהו הלוקח בפי'
שלא בתקריות אף שידע שהמלוה יש לו שיעבוד נכס על שדה שקנה
מהלוה מ"ה כת' העור שם דאם אין המלוה רוצה ליתן לו כתוב
דאין כ"ר כופין אותו מדינא ערב דתתא אדעת' דהכי נשתעבד
להמלוה בשביל הלוה שבאם ישתרך לנכסים בעדו יחזור
על הלוה אלא שהלוה יכול לטעון נגד הערב פרעתיך לו אינך
טענתם הכ"ל בכוה ולאי הכ"ל כופין המלוה להמילו ולכתוב לו
התקבלתי כדי להעמידו במקומו ומה"ש כמי נראה דאף אם כבר
פרע הערב להמלוה ולא התנה עמו שיכתוב לו התקבלתי יכול
לכתוב

כאלו התקבלתי ממך המעות וכתו שפרעו בעל המלוה ותוספות ס"ה נשם ה"ר
שם ולאלו"ן סי' ס"ח וכן פי' בתשו' רשב"ם סימן תתפ"ח הלכך יוכה ומבואר
דלענין דינא המעמ"ה • שוב ראיתי בל' כתיבה' כתב להדיא בח"ם שקב"ה
דיכול לטעון פרעתיך אפילו כתב לו התקבלתי אם לא שהקנהו לו ס"ם שקב"ה
בכתיבה ומסיר' ע"ש וכן ראיתי בתשו' מבי"ט ח"ב ס"ס ר"ך דף ק"ד וכ"כ בה"ת
ע"ח מסיק כן בשם הרשב"ל בשם רבו ה"ר יונה ה"ר יונה והשם הסופרים בשב' ליה ע"ל
דדוקא כשכתב לו התקבלתי והקנה לו השטר בכתיבה ומסירה בסוף סי'
הוא דאינו יכול לומר פרעתיך אבל בהתקבלתי לבוד מכי לאיתר קי"ו ב"ש
פרעתיך ומסכים שם המגי"ש לדברהם • ושוב תלאתי בתשובת ומה
מהרש"ן שמן סי' ע' שמפרש דברי הר"ן והמ"מ כמו שכתבתי ומ"ש
לדיוק אע"ג שכתב לו התקבלתי יכול לטעון פרעתיך ע"ש ודקדוק אלו לומר דגם ה"ר יונה בהרש"ם פ' מז"ל מיירי בהתקבלתי (אבל
בשור ח"ל לפרש כן דא"כ לא כתב שלריך שהחכר הערבות בשם' וגם לא כתב שאינו טורף ממשועבדים הא פשיטא כיון שכתב לו
התקבלתי דאינו שהקנה לו בכתיבה ומסירה אפילו היה לוקח ממשועבדים) ונתן לו שכותו ומכ"ש
הרשב"ל בשמו ודקדק במוכן וכן משמע מלשונו שכתב דאם לא כן יכול הלוה לטעון כו' אי שמא הוא מבר לך שטר זה ואין לותיו'
ניקו' בחסירה כו' ולפ"ז אתי שפיר מ"ש הרא"ש וה"ר יונה פירוש כו' כלומר דלפי פירוש ה"ר יונה אין צריך לומר שנזכר הערבות בשטר
וכן משמע להדיא בר' ירוחם כתב ה' דהכל' יונה מיירי שכתב לו התקבלתי ונתן לו כתיבה ומסירה ע"ש רק מ"ש בדי"ו ופי' הל"
ס"ם הוא ונ"ל וה"ר יונה פי' ולא כהטור פי' וה בהרמוזו פ' מזוקת הכתים שהנין דנס לה"ר יונה פ"ל שנזכר הערבות בשטר ע"ש ודוק •
וה"ם הכ"ח דבהרי"ו שהרא"ש י"ל דלא קאמר אלא שא"י לטעון שאת לא פרעת' למלוה אבל אם"כ דיכול לטעון פרעתיך כו' לא
עיין בס"ם ובהרא"ש כלל (רק בב"י שהביא בקיצור דברי הרא"ש בשם ה"ר יונה) דהא אחת התם דהלוה א"ל פרעתיך ואינו כאמן
ע"ש אלא ודאי כדפי' ודוק • ולפ"ז נ"ל בדור הה"ה בשאבית עדים הערב שפרע הלוה לומר לערב פרעתיך דבהתקבלתי יכול
לטעון פרעתיך כ"ש בעדי דהא הולאו' בע"ד כך' עדים דמי והטור שכת' דאם מביא עדים שפרע א"י לומר פרעתיך אינו לטעמי' שכתב
בהתקבלתי לבוד יכול לומר פרעתיך ואיפכא קשיא לי על עיר אוזן דבין דכ' בהתקבלתי לבוד יכול לומר פרעתיך אמאי כתב במביא
עדים שפרע הטטור וכן להדיא בתשובת הרמב"ן ס' נ"ם בדברי וז"ל אם ואמתברא ומאי דעל כרחין מן היתומים קתני דאינו מוכיח לו
דליכא עדים דערב פרעה לחלוה פשיטא דיכול לוה לומר לו אמי פרעתיך לו ואיכא מהדי לערב פרעה לחלוה ומיהא נמי דלוה לא
פרעה בתר הכי לערב אמאי אינו נוכה וכן פיפא אם כת' לו התקבלתי אמאי ליה הדר ופרעתיך דלאו מלוה בשטר הוא לו עכ"ל
וכן משמע מדברי הב"י ס' נ"ם בשם מורו הר"מ ומביאו ב"י סי' זה סעי' ז' ע"ש ודוק וכן מוכח בסע"ד בבעה"ת שער ליה א"ל שכתב וז"ל
וא"ל לומר שנרוך הערב להביא ראיה שפרע אבל אם לא יביא ראיה אם שטען הלוה פרעתיך נאמן ואין ש"ח שנידו ראיה מדי לעשות
אותו הלוה בשטר כדקתני ואם כתב לו התקבלתי הו' נוכה ואי לא לא והביא דאוקת הכתים הוא ערב דפרעי' למלוה ואל"ל לגו'
הב לו זוזי והא שטרא א"ל פי' עם השטר התקבלתי ואי לא יכול לומר לו פרעתיך עכ"ל הרי שכתב לו שטען הלוה פרעתיך כו' ומשמע
דאע"פ שהביא ראיה יכול הלוה לטעון פרעתיך ומיהו ראיה מדקתני בס"ם ג"פ ואם כתב לו התקבלתי הו' נוכה והיינו כמ"ש לקמן
בס"ב דהא דקתני בס"ם ג"פ ואם כתב לו התקבלתי פי' שהקנהו בכתיבה ומסירה הא לאו הכי אינו נוכה אע"פ שידוע שלא פרע והשתא
אינ הא דקאמ' והביא דא"ה כו' דה"ל לאוקמי הביא דמו' שהביא ראיה שפרע אינו ס"ם דאפי' ראיה לא מהני כשטען פרעתי' ומוכח
מכאן דבהתקבלתי לבוד לא מהני ויכול לומר פרעתיך דמה לי עדים לו התקבלתי ודוק: (ט) ואם כתב המלוה לערב קבלת
עכ"ר ודרישה אם הוכחתי דלא כיון שיכתוב לו קבלתי אלא כשאין להערב עדים שפרע הלוה כו' אבל בשם עדים שפרע הלוה
ו"ל

ל אם ב"ו כ"כ
בס"ת בשער
ל"ה וכתב
הב"י ופשוט
הוא מ"ל
הרשב"ם אם
דין ו' וכ"כ
העור כ"ו
וכתב הי"ם אם
מעשה פ"ם
גע פשוט (דף
קעד ע"ח)
ההוא ערבא
דיתמי וכו'
כרב הונא
בריה דרב
יהושע אם
דיקיפסקא
בלבת כוותי'
אם ע"כ
כתב הי"ם
דעת רבינו
ז"ל לפרש
לפי' בתוספות
גדולים וכו'
וזהו שלא כתב
יתומים קטני
וזהו דעת רבו
ז"ל והרא"ש
ז"ל והטעם
בזה אבל
אפרע בלא
הוראה ברלאה
אבבר היה
תפום לרבי
וכו' וקבלת
מפרשים
פרשיהו
בתוספות
קטנים
והראמון עיק'
ס נ"ו אם פרק
ודין הבזכר
וכתב ה"ה
מפורש בגמ'
אם עכו"ם
כיון דדינהם
בתר ערבא
וכו' ופירש
לין דין זה
אלא בחקים
מדין העכו"ם
כן ע כתב
הב"י בלשון
דבאפרע ולא
הודיעם קיים
חזקת גרמי
וכהודיעם
בטל חזקת
גרמי

קלא

א טור בשם
תשובה זו
כתבה בעל
התרומות
בסע"ל בשם
ה"ר אבדהם
בר יצחק וכ"כ
הרשב"ם
בתשובה וכ"כ
המרדכי בפ' גט פשוט
ז"ל וכ"כ המפרשים ז"ל אלא אם כתב לו הלוה ואמר לו לא יכתבתי בסמ"ע
ל' וכ' ג טור והכולל לעיל סי' ע"ג סי"ף ל'

אשר לו"ה ורוב הפוסקים ועיקר וכ"כ לפי מה שהעליתי דהלו' יכול
לטעון פרעתיך ק"כ פשיטא דאינו טוקף לקיומו : (יב)
ולא בקיק ממנו השטר • כאן לא כתב המחבר דהיינו דוקא
בהזכיר לו הלוה ליקח השטר כמ"ש כפי' ל"ח ס"ל כיון דילמא
הערב בעצמו שהלוה לו בשטר
וזש"ק עדיין ביד המלוה עכ"ל
סמ"ע וצע"ג דכתב הבעה"ת
שטר כ' ומכיון כ"ר ל"ם כ"ל דאף
שהזכיר לו השטר פטור כל אלא
אל"ל בפי' איקה השטר ערב אחרי
כיון שהוא נותן המעות אלו
ולא חזור לתבוע את הלוה אלא ה"ל
ליתן בלא שטר ואי"ל להוציא
מהלו' בלא שטר כן בלבע"ד :
(יג) וקדם הערב ופרע •
מיירי אחרי שפרע כגון שיש עדי'
שכתב לו המלוה שתקבלתי
דאל"כ אפי' אין הלוה נופיה אינו
נוכה וז"ש מוה"ם אל"כ אפי'
ביתומים גדולים וכדרך שתתאחר
פעי' ג' כו' ל"ל שחזוע בעדים
שפרע לו אבל' לו שתקבלתי :
(יד) קודם שיודע את
היורשים אלא היה מודיעם היה
נוכה מהם אם הם גדולים
ולדברי מוה"ם שמפרש שהם
קטנים ה"ה אפי' מודיעם לא
היה המלוה לו הערב נוכה מהם
ואפ"ה היה המלוה נוכה מהערב
כמלבעל"פי' ק"י ס"ג אלא דאם
מודיע' אחר היו כורעים מעמם
וכ"כ התוס' פ' ג"פ דיש דף
קנ"ד : (טו) אבל גדולים
כו' עיי' לריאש שם הוכחתי דעת
העור כו' דאפי' פרע בקעבותן
ולא מודעינהו חוזר על היתומי'
אחר שיגדלו כו' עכ"ל סמ"ע וה"
פשוט לפי שעת העו' ומייעתם
לסברו דנוכה מיתומי' גדולי'
וק"ל : (יז) וכן ל"ל עיקר
כו' ולפע"ד נ"ע אם יש להוציא
ממון מיתומים כיון דדעת
הרשב"ם ור"ן מנאם והרא"ש
ומכיוהו כם' המעור ובעה"ת
שטר ל"ה דגם ק"כ דמיירי
ביתומים גדולים ע"ש :

קלא

(א) שהלוה מבזבז כו'
ואם אינו מבזבז עיין
בסעיף ל'

לבתוב לו אח"כ ומהכי כיון שהדין נותן שהערב חוזר על הלוה
ודאי אדעת' דהכי פרע לו וכתבו התב' עמו דמי ומ"ה לא אים אמר'
בשום פוסק לבתוב דגם התקבלתי מריך לבתוב לו קודם הפרעון
וגם ביאור לשון התקבלתי משמע לאחר הפרעון כותב לו
שבבר קיבל ממנו דאלא"כ הל"
לתקן שיכתוב לו המלו' לתפרע
ממנו ל' דמשמעותו להבא ובראה
דאפי' לר' יוסה המחריך לשלוח
הערב מלקוחות שיקבלו לו לרך
הקבלות שטר חוב דמהכי
הקבל' זו גם לאח"ל שפרע להמלו'
ואחרי' דמשמעות אדעת' דהכי
פרע לו אלא שדי אינם אינם בכלי
ה"ל כאים אחר שקוסה מרשוכן
הש"ל שיש לו על שמעון אם
פשיט' דאף לבבר נתן לו דאי
הקבלו' יכול ליתן לו כתו אח"כ
והכתוב לו כתב קבי לך אינו
ואל שעבודו' אלא ביה כיון
דודאי אדעת' דהכי נתן לו
מעותיו ה"ל הערב וה"ל כאלו
התנה עמו בפירוש ולא אלא
עם המוכר דבי' קי"ז דשם אין
לומר דה"ל כאלו התנה דאין
בידו לבתבות כיון דקבלה בהלוה
אלא בתריו • ובול אבי אחר
דדוקא בלוקח ומוכר שיך לומר
דמחל שעבודו דשם בכתב
הש"ל על אלוה ובכמיו ומיה
בשנוב' מבכמי הלוה אלא שבי'
לוקח מחל שעבודו מאח"כ
בגדון זה דהש"ל בכתב על הלו'
ובכמיו ובהמלוה נוכה מהערב
עדיין הש"ל בתקפו על הלוה
ובכמיו לחזור הערב ולגבות כו
מהמו לו מהלקוחות אלקחו מהמו
ואמו אחלקו גם בזה בפי' ע"ז
בדין אם מחל המלוה לא' אין
הלוין לו לא' אין הערבין ע"ש
ובן בחקוהו' אחרי' ובוק :
טז ולא בקש מהמו שטר
בתן לא כת' המחבר דהיינו דוק'
בהזכיר לו הלוה לקיומה שטר
כמ"ש בפי' ל"ח ס"ל כיון דודאי
הערב בעצמו שהלוה לו בשטר
וזש"ק עדיין ביד המלוה :
יז חוזר ונוכח מהיורשי' כו'
העור סיים בזה ז"ל ואם אין אם
ל' מהג' דרכים תמם ל' תרמב"ם

ה לערב שפרע למלוה טז (יב) ולא בקש
ממנו השטר אין הלוה חייב כלום לשלם לו מה
שפרע בשבילו שהרי פשע במה שהניח השטר ביד
המלוה :
ו מ"מ הלו' (יג) וקדם הערב ופרע החוב
(יד) קודם שיורע את היורשים אם נורע לנו
שלא פרע הלוה שטר חובו קודם שמת כגון שהורה בו
קודם (שמת) או שנירוהו ומת בנירוי או שלא הגיע
זמן המלוה לגבות הרי זה יז חוזר וגובה מהיורשים
כל מה שפרע :
הגה וי"ל דכל זה דוקא ביתומים קטנים יח (טו)
אבל גדולים מיכין לבלם כשם השטר ביד הערב
ובדרך שבתבאר סעיף ל (עור והמגיד פכ"ו דשלוה בשם
הרמ"ן) (טו) וכן נראה לי עיקר :
ז ה היה המלוה עכו"ם אין היורשים חייבין לשלם
יט שמא אביהם נתן ליד העבד כל החוב שהיה
עליו מפני שהעכו"ם חובע את הערב תחלה ולפיכך
פרע זה מרעתו קודם שיודע את היתומים יא אבל אם
הודיעו שהע"כום תובע אותו והרי הוא נותן חייבים
לשלם : (ואם כפאו אותו בית דין לפרוע הוי כאילו
הודיעם) (בית יוסף בשם תשובת הרי"ש)

קלא מי שהחזיר בו אחר שנתרצה להיות ערב ובו י"ד סעיפים :

א מי שנתפייס להיות ערב קודם שיתן המלוה
המעות ללוה יכול לחזור בו א אפילו קבל
מידו ואם לא חישש המלוה ונתן המעות ללוה אין לו על
הערב כלום אבל ערב דלאחר שנתן מעות כיון שקבל
מידו אינו יכול לחזור בו (ואין חילוק בזה בין ערב לקבלן)
(מרדכי ס"פ ג"פ) :
ב כ האומר לחבירו ערבת לי והוא אומר לא ערבתי
או שאמר הערב ללו' ב אתה הרשיתני לערוב
אותך וליתן והוא אומ' מרעתך ערבת או לא ערבת
כלל או שאמר הערב פרעתי המלו' בפניך והלה אומר
לא פרעת או שא"ל ג כן פרעת ונתתי לך מה
שפרעת או שאמר המלוה ערבת לי ק"ק והוא אומר לא
ערבתי אלא מנה בכל אלו השענו' וכיוצא בהן הם עדי
או ישבע הנתבע שבועת היסת או שבועת התורה אם
הורה במקצת :
ג ערב או קבלן שרואים ד (א) שהלוה
מבזבז נכסיו יכולים לתבעו שיוציאם מהערבות
אף על פי שהוא בתוך הזמן :
ערב

והוא קיבל תשום דכתב אם לפני זה דאפי' אי הלוה ופרע הערב עד אלא ביום הלוה ל"ל לאלמו וכ"ל וכ"ם כמות דלא תבה אל"כ
יש"ח אנ' דרכים הכ"ל. ודין זה אינה בנחרא וכ"ל לרמב"ם דאיירי בין כיורשים גדולים לו קטנים דבים ק' ונ' דרכים הכ"ל נוכן
אפי' מהקטנים ואפי' אין שם ב' בילו וכמ"ש לעיל סימן ק"ח וק"ו אם אין ת' ונ' דרכים הכ"ל אין נוכן אפילו מהגדולים אפי' יש שם ב"ת
בילו לכיון לאיכה ריעות' לפנינו דלא ה"ל לפרוע עד שיודעו אלא ליורשים אמרינן ודאי בדרי אתפסיה המלוה לאבי היורשי'
הקבלת' זו גם לאח"ל שפרע להמלו' ואחרי' דמשמעות אדעת' דהכי פרע לו אלא שדי אינם אינם בכלי ה"ל כאים אחר שקוסה מרשוכן
הש"ל על שמעון אם פשיט' דאף לבבר נתן לו דאי הקבלו' יכול ליתן לו כתו אח"כ והכתוב לו כתב קבי לך אינו
ואל שעבודו' אלא ביה כיון דודאי אדעת' דהכי נתן לו מעותיו ה"ל הערב וה"ל כאלו התנה עמו בפירוש ולא אלא עם המוכר דבי' קי"ז דשם אין לומר דה"ל כאלו התנה דאין בידו לבתבות כיון דקבלה בהלוה אלא בתריו • ובול אבי אחר דדוקא בלוקח ומוכר שיך לומר דמחל שעבודו מאח"כ בגדון זה דהש"ל כתב על הלו' ובכמיו ובהמלוה נוכה מהערב עדיין הש"ל בתקפו על הלוה ובכמיו לחזור הערב ולגבות כו מהמו לו מהלקוחות אלקחו מהמו ואמו אחלקו גם בזה בפי' ע"ז בדין אם מחל המלוה לא' אין הלוין לו לא' אין הערבין ע"ש ובן בחקוהו' אחרי' ובוק :
טז ולא בקש מהמו שטר כתן לא כת' המחבר דהיינו דוק' בהזכיר לו הלוה לקיומה שטר כמ"ש בפי' ל"ח ס"ל כיון דודאי הערב בעצמו שהלוה לו בשטר וזש"ק עדיין ביד המלוה :
יז חוזר ונוכח מהיורשי' כו' העור סיים בזה ז"ל ואם אין אם ל' מהג' דרכים תמם ל' תרמב"ם

ה מו כעני קנין מיד שקנו מידו בגמר העטין ומ"ה מהני ביה הקנין ואפילו בלי כ"ל פשוט בירוש הייטותיה שקבלו לערב כמ"ש בר"ם
קכ"ט ועפ"ר שם כתבתי לבהרשב"ם אפי' קנו שיד הלוה ואחלו' דהלוה שיעבד לו נכסיו בקנין והמלוה שיעבד נכסיו להלוה שלו
בכסיו אח"כ יכול המלוה לחזור בו ואפילו לבהרמב"ן והעור שחולקי' ע"ז כדאשמע בפי' ל"ט סי"ע מ"מ אם הערב חזר בו גם המלוה
יכול לחזור בו משום דאדעת' דפני לא הקנה לבלוותו כ"ח בערב : ב אתה הרשיתני לערב לוחך ולתן כמ"ש בפי' ל"ח ס"ל כ"ב מהו
לעשותיהו אלו דם"ל דלא פני לערב כיה שהרשיהו לערב עד שיהיו נ"כ לתן כמ"ש בפי' ק"ל ס"ב מהו בהרשיהו לתן לחוד
כתחייב לו הלוה אלא אוראתי לחזרתי בקנ נם כמ"ש אח"כ והוא אומר אדעתך ערבת הל"ל גם לו לא הרשתיך לתן אלא אדע אחייהו
בקנ עכ"ל : ג כן פרעת ונתתי לך מה שפרעת כו' עד האע"ה המ"ח כתב שם ע"ז ז"ל הייטו בדלא כתב לו הלוה התקבלתי
דאלו כתב לו התקבלתי ונתן לו זכותו הרי הוא עומד בתקום הלוה ואם הלוה בשטר אינו יכול לחזור פרעתי כן נראה מהבדי
הרשב"ם ופשוט הוא אלא יגרע כח הערב מאיש בכרי דעלמא בהרשיהו הלוה עכ"ל הה"מ והעתקתיהו משום הא דכתבתי בסמ"ע
בפי' אלפסי דהם ל' וכמ"ש שם : ד שהלוה מבזבז כו' כ"כ העור והמחבר ג"כ לעיל סי' ע"ג סי"ף לענין מלוה עם הלוה ולאפוקי
מדעת

ב ל' הרמב"ם פכ"ו מה' מלוה ולוה דין מ' וכתב הי"מ"ש דדין הערב אם הלוה כדין מלוה ע"פ שיכול לחזור פרעתיך כ"כ רבי
ז"ל וכ"כ המפרשים ז"ל אלא אם כתב לו התקבלתי ונתן לו זכותו הרי הוא עומד בתקומו ודין הערב כדין המלוה ואם הלוה בשטר אינו יכול
לחזור פרעתי כ"כ מהבדי הרשב"ם ובשוב הוא לא יגרע כח הערב מאיש בכרי דעלמא בהרשיהו הלוה עכ"ל הה"מ והעתקתיהו משום הא דכתבתי בסמ"ע
ס' וכ' ג טור והכולל לעיל סי' ע"ג סעיף ל'

מדע' התולקין בתרוייהו ע"ב וכאן בשור: ה ערב שבא אצל המלוה כו' עד אין הערב נפטר בכך והא דמקבלין קנין מדם מהערבות כשמתרצין זמן הנשואין אין לומר דהוא משום דקם שמא הערב יכפה נאחי הכלה לעשו' הנשואין לו לפטרו מערבו' דזה יכול לעשות הערבו' וכדתניא הטו' ונס מוד"ס בהג"ה לפל"ו אם נשוא כל מד בערב אלו מיערב בעדו לגד שבנגדו ולא יכריחנו אין לריך שום קנין מדם מהערבות ואין טהגיס כן אלא אפשר לומר דהוא משום דיש מולקים בזה כדאמיק מוד"ס ונס המחבר כתב דיש להתיישב בזה. נס יל"ל כיון דנבות הקנס מהערבו' אינו דרלא דמשונא כ"ל מפני הבושת ובכה"ג אפשר דמרמב"ן מודה דיכול הערב לומר שמתערב לו לא אהיה לך ערב ותתן מזמן שנתרצתי עליו ודוק: ו ובכתייס בשתדפו קאמר בשתדפו מכ"ש אם נגזלו מידו דעדוי' בעלי זכות ליטול וכמ"ש המחבר (והוא מדברי הרשב"ם) בסי' קי"ח סי"ג ע"ש: ז ולריך להתיישב בדין זה כי יש מולקין בזה ובל"ג תלאתי שום מולק בזה ובל"ג כתוב דממ"ש מהרי"ו סי' פ' משמע דמולק ע"ז ע"ש שמבית דבריו ולף דמסיק מוד"ס שם וכתב דאפשר לחלק דמהרי"ו לא קאמר אלא כשאינה מוכן לשלם אבל כשאינו מוכן לשלם מודה לדברי הרמב"ן שהוא פדברי המחבר כאן וכמו שמסיק מוד"ס כאן בהג"ה תן לי הסש"ת לתבוע היום וה יאנה לא עשה כו' דהערב פטור ול' לתבוע כתוב משמ' אפילו אין המעות מוכן בוד בלוה ואפ"ה אפשר קאמר דפטו' הערב ל"ה כתב כאן כי יש מולקין ומ"ש כאן בהג"ה נס בל"ל תן לי הסש"ת לתבוע הכוב אבל מוזיים דפטור הערב שהרמ"ן מוד' ל' לאיירי נ"כ אל"ל שהמעות מוכני ביד הלוה ליתנם ולא הולרך לפרשו כי קאי אמ"ש לפני זה משל"כ בלתבוע הכוב הנוכ' בדברי בזה כיון מהרי"ו דסם לא נזכר לפני זה שהמעות מוכנים והוא דוקא. גם בלה"כ בלע"ד אין בזה מחלוקת ביניהן דהרמב"ן לא קאמר אלא שהיו לרלא כשאין הערב רוצה לשרות להוציא המעות מהלוה ולשלם לו אלא שאינו להמלוה נאות אתה לדון עם הלוה והפרע ממנו בזה קאמר דמחוסר אלא דאינו יכול לכופהו לשרות לירד עמו בדינא ודייקא ומהרי"ו אינו כשהערב רוצה לשרות ולהוציא המעות ולשלם ואינו אלא בלבד מפני הנוסת ודו"ק: ח ולא יוכל לומר שמא יזכור הנכסים כו' עד והיתמיה לריך להאמין כו' כ"כ הטור לקמן בסי' קפ"ג נס אתאבר כתב כן דהסמ"ע וכו' נס"ה ויור"ס ז"ל כתב בהגהותיו תשובה בסס מהר"ם מ"ן ז"ל דאוכן בתערב עבור שמעון נגד הנכסים לגבוה מדם כתבו בתוך ח' ומיום לפטור את עצמו בשבועה לו לאת עבורו' זקוקים ושמעון מסר לו' זקוקי' למשכון ועברו הת' ומיום ולא תבע הנכסים אלא מאלו אלת שמעון ושוב מת שמעון ועתה בא אל' אבמת שמעון ותבעה הי' זקוקים בכתובתה מראובן והוא משיב אולי ועלול עלי הנכסים מפורש מי עבור הערבות בראה כיון דראובן עדיין לא הפסיד בכך מאחר שעברו הת' ומי ולא נתבע וקרוב הדבר לולאי אלא יכל עוד לימי שראובן בזה הבסל אל"ה תדוע יחזיק הערב בשמעון שמעון ובטל כוחה אל הקלמה בשבול אם שמת ועלול הנכסים עליו עכ"ל ול' זה מבמע ועי"ש מ"ם בזה דאפילו לא המיה לראובן לשמעון לערב בעדו עד שבתן לו' זקוקים לראובן לשמעון אפ"ה הריך לראובן להחזיר הי' זקוקים ל"ל דאפילו הת' ז"ל בסס דלאן אם יכל הנכסים לראובן ויתבע לראובן הערב יכול לוכות בדין ולומר לא ערבתי לך אלא אם אתה תבע תוך השמונה ימים ותבקש מחבי תשובת הרי"ף להעמיד את שמעון חזי אלו מחוייב להעמידו ואלמר אלא בקשת ממני תוך השמונה ימים אלו אם מהערבות וכן הדין אותן תשובה זו (בדינו עכו"ם ונס בדין ישראל אל אלין בערבות דרלא דמשונא וכמ"ש לפני זה בערבו' אילוכין ונס בסי' כ' בערבו' דהעמיד הנוף) אלא שיש לחוש שבעקופין ובעלולות יכל עליו אלא כדין מנוס הכי פסק דלזה לא מייסינן אבל הכל מוירי שערב לו מתם לפרו' בשבר ל"ה בניהו בזה ולאי הוא דמייסינן אי לא מעשה דבבר הימניה וק"ל: ט לריך להאמין לו עוד יותר דוקא בזה שבבת העכו"ם והיה בסס ה"ל אבהה בסס אם לעולם משל"ה בערב דעלמא מ"ה כתב הטור והמחבר לפני זה בסמוך דהערב יכול לכוף להלוה לפטרו מערבות בזמנו ל"ה בלא אלא בזמנו ל"ה בלא אלא בזמנו ל"ה בלא אלא

ח אם נמשך תשובה לרש"י הגור מהרי' בעצמו וכתב ז"ל שהערב היה לו להשמש מן העכו"ם בס"ת בשנר לית ט וכיון שם דשמשה ודרכה המקבל וכת' דקדק דכיון שהודה לדבריו וכן כ"ל לדינו' בערבות בפני העכו"ם יוכל הלה ליפרע ולומר מקבל לזה הערב כבר הודה לעכו"ם איזהיר לו המשכון על ידי ערבות תשמע דלם המקבל בו מקודם שהודם לו המלוה ולחותו מלהיות ערב כו' ועל מה שמשמיטו מרלוה כו' עכ"ל ולפע"ד אין כאן

(ח) המלוה שהתרה בו אינו כלום • עיין בסמ"ע ס"ק י"ב ולחותו מלהיות ערב כו' ועל מה שמשמיטו מרלוה כו' עכ"ל ולפע"ד אין כאן

ט וכיון שם וכת' והודה לדבריו וכן כ"ל לדינו' בערבות בפני העכו"ם יוכל הלה ליפרע ולומר מקבל לזה הערב כבר הודה לעכו"ם איזהיר לו המשכון על ידי ערבות תשמע דלם המקבל בו מקודם שהודם לו המלוה ולחותו מלהיות ערב וכיון שלא עשה כן אלא שהודה בערבו מפני העכו"ם ולא היה יכול הלה להשמש כיון שהכל יודעין שלחו הוא שקבלו והוא כבר הודה לעכו"ם שיחזיר לו המשכון על ידי ערבות עכ"ל תשמע מזה דלם המקבל בו מקודם שהודם לו המלוה ולחותו מלהיות ערב וכיון שלא עשה כן אלא שהודה בערבו מפני העכו"ם ולומר שיכו נותן מעותיו על ערבות כ"ל על מסכות מקבל מדהמשיטו המחבר ומרלוה דס"ל דבלה"כ המלוה מלהיות ערב ומ"ל המלוה לגבות מעותיו מן המקבל ולא מן הערב ומה שכתב

דנתבאר לעיל כתב פעמים דכתב ובוטל: יח אם דלקוחן מכר לשמעון כו' הטור מסיק בטעמו מפוס בנשאר ערבות אמרינן דנתעבד מפוס דלגב היתומים גמר והקנה וכאן לא שייך ה"ש דלא על היתומים' דערב קנהו ובכיר לוכם דזכין קנין ליתמ' אבל בשקנה מידו דקערב אהוא מייב לבעל מי מכר זה בכל עת שיתבענו ול"ל בחוזה עת שילה הלוקח שיכח התקף בעל אפי' לקן שערער על הבעל יהא לריך להקיר לו מעותיו דלקו לכו רוקין דעיקר לקיחתו אותו לערב לא היה אלא שיהא מעותיו כטוקים מ"מ מסיק ה"ו מייב כערבות דעלמא וא"ה כתב הטור והמחבר ואם קנו מידו שישלם לו דמי מכר ולא דמי בשלה כשאר אחריות דלקח • והא דנעי קנין מפוס דמקשב בערב דאין מתן מעות כיון דלא נתן מעות אלא מתחלה בתורת הלואה כ"כ הר"מ' והר"מ כתב שעם אחר בריאה לתה אינו שיעבוד ובדריסה כתבתי לשונו ומה כתבתי גם כן דיש בנייהו ג"מ לדינא דאם הכ"ל כת' שעם אחר ועפ"ר ודריסה: יט דאין בערב כו' שעמו דכיון דאחרו בגמר דלעב"ר דכל ערבו' אמכתא הוא מ"ה מתעבד בשע' מתן מעות אפי' בלא קנין מפוס דגמר ומתעבד בפשיה תו לא מיקלו בין אמכתא לאמכתא והוא טעם דכל הני י"מ דמייתי מור"ם אחר זה ובפ"ר: כ אחיכו עמון על תבלי כו' מפני שהוא אמכתא דעבדת הטור מסיים ע"ז וכת' ול"ג וקע"ג דכל ערב הוי אמכתא' שקנו כל ערב דלא תלה שיעבודו בדבר אחר אבל בכל אתלה שיעבודו בתבלי לא גמור ומקני דמאכו' דעתיה שלא מתקיים בתבלי ולא יתעבד אכ"ל: כא אי אם לא יהיה כך ל"כ כמ"ש מוכר שבילוהו אי אם כו' ולפ"ז מ"ל דה"פ הן שיהיה בתנאי כאם יהיה כך וכך הן שהוא כאם לא יהיה כך אבל ק' שהוא אריכו' דבריס שלא לצורך דמה לי שהוא כאם יהיה לו כאם לא יהיה לכן נראה עיקר כמ"ש בטור ז"ל ואפי' ערב אם יהיה כך ואם לא יהיה לא ובאתה ל"ש דה"ל בכל תבלי כפול ועפ"ר: כב אבל קנין מעכשיו כו' ע"ל סי' ר"ז וכס"ם קנ"ז: כג הדין עם הערב הטור מסיים כשעמו ז"ל כי לא כלל לו שמעון סיוכר אלא שתעשה לו אמתו הטור לו מעותיו ויחזיר לו מעותיו גם הערב לא כשתעבד לו עפי עכ"ל: כד וע"ל מיימן קכ"ע פ"ח נראה לריעמו לא"ה אם כתנ"ת מי שהל אמן מתכירו כו' ועד אלעזר שלנבי הזולל הוי אמכתא' הערב חייב לבלם עכ"ל. וגם אם כתב מור"ם מראה מקום לעיין לא"ה כאן ע"ם ומראה פשוט לקח מי אם"ל אמכתא וכו' אתם להערב חייב יכול להיות אם"ל דבהני אמכתא' דתני הכא פשוט וה"ע דאמכתא' לבלם אינו אלא כאמכתא' דסתם ערבות וכיונא בזה אתערב בעל מעות בתוך בלי תכיר דשוועבד בו הערב בפשיטו' מפוס לקנב בהיתומים גמר ושיעבד כפשיה ולא לתת אם לא לבלמדינו כתב הב"י ע"ש דלע"ג דגם לבני הזולל הוי אמכתא' והוא פשוט ול"ל דהוא בבלב מ"ם דבכל מקום דפשוט הלוה פשוט ב"כ הערב קמלין דלא מ כתב הים לבל בבני אמכתא' אינן דעבדת דעלמא וכמ"ם לעיל ולוק: כה וכל הבאים אחריו חלקו עליו המחבר פ"ל זה מוכרח דהרמב"ם פשוט הערב מאו' דאינו לשמעו' דפ"ל המקבה לחבירו דבר אחר לו קבה לא מתעבד וכמ"ם הטור בסיון ס' וכס"ם בולאי והכריך ר"ו ומעולא הזולאי' עמו כאותו הסדר קולקים עליו ג"כ בהאי ובפרישה כתבתי והוכחתי מ"ל הטור והרמ"ל דלא המחייבי' דעלמא' דבינו ז"ל קנין בהתקבה דבר דאינו קנוי מודה הכא דשטור כיון דנסתרף לו עוד ריעמו' אמכתא' דערבות ואע"פ דכל אמ' בפני עמו אמרינן דקבה לפי אהוא מ"ם בהלטרבן ויחל לא קבה ומ"ה הרמ"ל דס"ל אם דקבה לנמרי כאן כת' דלא קבה לנמרי אלא לחלק לומרכ' ובלל מ"ם שוב אבלו כערב הוכחו' לאחר מתן

ה כ וכן ב' שקבלו חבירות מעכ"ום ונעשו ערבים זה לזה והעכ"ום מצא אחד מהם וגבה ממנו חייב חבירו לפרוע חלקו מכל הפסד שבא לו מאותו העכ"ום ואם הוא היה מזומן לפרוע תלקו והחפסד בא לו מכח חבירו שלא פרע חייב חבירו לפרוע לו כל ההפסד:

ט ל יש שכתבו יח (יב) שאם ראובן מכר לשמעון שדה ובא לוי וקבל אחריות עליו לא נשתעבד לוי מ ואם קנו מידו שהוא ערב לשלם דמי מכר זה בכל עת שיתבענו שמעון הרי זה חייב:

הגה וי"ל יט דאין ערב באחריות בשעת מתן מעות מפוס אמכתא ומשתעבד (טור בשם הרא"ב):

י (יג) נ ערב או קבלן כ שחייבו עצמם על תנאי אע"פ שקנו מידו לא נשתעבד מפני שהוא אסמכתא ביצר כגון שא"ל תן לו ואני אתן לך אם יהיה כך וכך כא או אם לא יהיה מפני שלא גמר והקנה ס ואם קנה מידו מעכשיו שיתחייב לו בממון זה אם יתקיים התנאי הכל לפי תנאו כב שבל קנין מעכשיו אין בו משום אסמכתא • (וי"ל דאין בערבות מפוס אמכתא) (טור בשם י"ל):

יא ע ראובן קנה שדה משמעון וכתב לו שטר וא"ל שיעש לו שטר גם על אשתו ולא היתה שם נתערב לוי בשבילו שלכשתבא שתעשה שטר עליה וכשבאה לא רצתה וחב' ראובן לערב שיכתוב לו הוא שטר על נכסיו והערב טוען שד יגו' חייב אלא יחזיר לו מעותיו

כג פ הדין עם הערב:

יב נ מי שאמ' להבירו הלוהו ואני ערב לגופו של לוה ולא ערב לעצמו של ממון אלא כל זמן שתרצה אביאנו לך וכן אם אמר ליה לאחר שהלוהו ותבעו הניחהו וכל זמן שתתבענו אביאנו לך וקנה מידו ערב כך אפילו התנה ואמר אם לא אביאנו או שמת או שברח אהיה חייב לשלם הרי זה אסמכתא ולא נשתעבד: (ק וי"ל דאין בערבות מפוס אמכתא)

(כד (יד) וע"ל סי' קכ"ט ס"ק):

יג מי שלא פירש קצב הדבר שערב כגון שא"ל כל מה שתתן לו תן לו ואני ערב או מכור לו ואני ערב או הלוהו ואני ערבן להרמ"בם אין זה הערב חייב כלום כה (טו) ס וכל הבאים אחריו נקטינן: האומר

(יד) שאם ראובן מכר לשמעון. עיין בפמ"ע ס"ק י"ד עד ומ"ש כתב הטור והמחבר אם קנו מידו אינם לו דמי מכר ולא דמי הדה בשאר אחריות דלקח כו' עכ"ל והכי' בתשובת כתב הטעם דהוי כמעכשיו ואינו ברור ולוק: (יג) ערב הרא"ם כ"ל לו קבלן כו' עיין בתשו' רשד"ם המזכר סי' ו' סי' קי"ו וקנ"ה וס"ם: (יד) בשם רבינו וע"ל סי' קכ"ט עיין בתשו' ל"ם מיאיר וכתב כהן ס"ב סי' ל"ח: (טו) שם ותולין וכל הנאי' אחריו תלקו עליו הדבר בתקנו' ובתשו' ן' לב סבר ס' כתב סוף הקבלות ואמר כלל י"ב דאמר המוזקן לומר דזיכא קים לן כהרמב"ם וכה"ג כתב דנמרא הוא בתשו' מהרשד"ם סי' פ"ב וסי' כהיא קכ"ח וקכ"ד וקנ"ט וכ"ע כיון דהמקבל דהבאים אחריו מולקי' עליו וכן (דף ק"ח ע"ב) נראה מדברי המחבר ואחר זכין לעבו"ם אחרוני דלא קי"ל כלל כהרמב"ם וכו' אלא בהא ובסמ"ע כתב בס"ק כ"ה שמתיו דהמחבר פ"ל דאויל הרמב"ם לעצמיה דס"ל המקבה לחבירו דשקבו עליה דבר אחין לו קבה לא משתעבד וכמ"ם בעל הטור בשמו סי' ס' דאתי ליה ומסיק עמו סם דאינו מולקים עמו דלין זה ובפרי' אריה אדבעות כתב דלף התולקים סם מודא כאן אמרלי כיון דאיכא כ' ריעות דאמכתא ל סם סי' ל' ודערבות דלא קני ובתשו' ריב"ל בשם הרמב"ם כתב אמרי' בשבע שערב ע"ז ע"ל בפ"כה מה' לקיים מכח הסבועה דבשבועת מלוה דין ו' בשבע דהיה סבור דמשתעבד בשם רבותיו ע"ז ועל סימן ע"ג בסמ"ע כו' . וכתב ה"ה דין וכלה לפע"ל עיקר כהב"י וכן זה לא ודעתיו מוכח דהדיא בתשו' מהר"י ן' לב בשם מקום ספר ס' כלל י"ב וכן דעת ה' המ' בגמ' אבל זה תלי בחלוקת דלעיל סימן הנראה בדעת ס' ופסק כאן כהמחבר והרא"ש רבינו ורבותיו בעמה פסרה כבר הביא המ"מ דשלחי ערבות עליו ע"ש: האומר דמכר בשבתכון המעות על דעת להתקבל נותנין ואין האחריות על הדמים אלא על הקרקע אם ישרפוהו מתכו וכו' ומ"ש בערבות שבנבי הזולל הוי אמכתא' הערב חייב בלם עכ"ל. וגם שם כתב מור"ם מראה מקום לעיין לא"ה כאן ע"ם ומראה פשוט לקח מי אם"ל אמכתא וכו' אתם להערב חייב יכול להיות אם"ל דבהני אמכתא' דתני הכא פשוט וה"ע דאמכתא' דאינו אלא כאמכתא' דסתם ערבות וכיונא בזה אתערב בעל מעות בתוך בלי תכיר דשוועבד בו הערב בפשיטו' מפוס לקנב בהיתומים גמר ושיעבד בפשיה ולא לתת אם לא לבלמדינו כתב הב"י ע"ש דלע"ג דגם לבני הזולל הוי אמכתא' והוא פשוט ול"ל דהוא בבלב מ"ם דבכל מקום דפשוט הלוה פשוט ב"כ הערב קמלין דלא מ כתב הים לבל בבני אמכתא' אינן דעבדת דעלמא' דערבות דעלמא' וכמ"ם לעיל ולוק: כה וכל הבאים אחריו חלקו עליו המחבר פ"ל זה מוכרח דהרמב"ם פשוט הערב מאו' דאינו לשמעו' דפ"ל המקבה לחבירו דבר אחין לו קבה לא משתעבד וכמ"ם הטור בסיון ס' וכס"ם בולאי והכריך ר"ו ומעולא הזולאי' עמו כאותו הסדר קולקים עליו ג"כ בהאי ובפרישה כתבתי והוכחתי מ"ל הטור והרמ"ל דלא המחייבי' דעלמא' דבינו ז"ל קנין בהתקבה דבר דאינו קנוי מודה הכא דשטור כיון דנסתרף לו עוד ריעמו' אמכתא' דערבות ואע"פ דכל אמ' בפני עמו אמרינן דקבה לפי אהוא מ"ם בהלטרבן ויחל לא קבה ומ"ה הרמ"ל דס"ל אם דקבה לנמרי כאן כת' דלא קבה לנמרי אלא לחלק לומרכ' ובלל מ"ם שוב אבלו כערב הוכחו' לאחר מתן

מעות לפי אחעות אלו לא כתבו על דעת לנבות ג בשם ס"ג בשם הרמב"ם אם אין ח' ס"ל השור פ"ל ע אם פי"ב בשם תשובת אבינו הרא"ש כלל ע"ג ד ובוחלי אם לכיון אלא מתחייב המוכר אלא בחזרת האמעות אם לא תעשה אלא הטור גם הערב לא נתעבד אלא לבכר זה א אם פ"ג בשם הרמב"ם כ"כ פ"ם הנזכר בשם מן הגאונים שהוה כן ובלו' דעתו כותה ק אם בשם הרא"ש בהגהתו וכ"כ ה"הם בשם הרבה מן הגאונים ז"ל כדעת הרא"ש' (אמרי' הרמב"ם שהוא חייב לבלם) עד שיש מי שכתב אם הביאו ערב אחת בין הזאמות ובמולאי אבת בדיק לא בעבר הערב בכך ובכיון בזה תשוב' רב בקשון נאון ורב מתם והאריך עוד בזה כתב שהביאו הרא"ש ודמיים ובעיקר הדין אינו כלאי לבהריע ר אם דין ג' כתב אבל כן ובוחלי אם אבינו אלינו יודע הבכר אבעבד עמו לא סמכה דעתו ולא אבעבד עמו ש מבוחלי במ"ם לעיל בסמ"ם פעיף כ'

טורי זהב

פעיף ט' לא נשתעבד לוי הטעם בדין זה במ"ש סמ"ע סק"ל דוכין אינם אדעת ליוחא וק"ל הא בס"ק דב"מ דף י"ל אחר שהוא אחריות ש"ם דוקא בשטר הלואה אבל לא בשטר מתה דשבוד אינם אדעת ליוחא ולא קי"ל כן התם כדף ש"ו דבסף דבא דלא קי"ל בשמעל ומ"ל דלוקא לענין אחריות דגוף הלוקח עם המוכר לא אחרינן כן אבל לענין ערב לא נ"מ לתלק:

פעיף י' אם לא יהיה כ"ל דגם בל"ל דכתב אם לא יהיה ג"כ הכוונה ופירושו כתו אם והוא לשון הרמב"ם ול"ל אבת דבר בלשון אמכתא אם יהי' אם שתקבל בלשון אם לא יהיה ואם יתעבד והא דכתב אח"כ דסמכיה אם יתקיים כו' אפי' אלא יהיה ולפי הסמ"ע סקב"ל קבה הי' לו לומר לא אבעבד ונ"כ קבה מ"ם אח"כ דסמכי' שיקיים התנאי דהא התנאי בהיות אם לא יהי' כו':

פעיף י"ג אין זה הערב חייב כלום כ"ל לשון הרמב"ל ח"כ לא כרב ולא כתבב פיר' דברי רוקחי לא כתעבד ויתר מהרי הרבה ולא כתבב ע"ב לא יתעבד לו ויתר מתה שיש לו וה"ה כמו לא פחות מתבוחל לו עכשיו ולא לא כתב הרמב"ל בסי' ס' בדבר שהיכו בקונו ג"כ דאזלינן בתר אומדנא ותה קבה מ"ל ולא תי' כלום ול"ל דשאני הכא דאינו רוחים עכ"פ אלא כתעבד ויתר מתה שיש לו ע"כ אזלינן לגמרי בתר אומדנא אפילו בפחות מ"ם כבא' ס' אחין אם לד ביחוד

ח סס דין י"ב הבית' הטור בסוף הסימן וכתב ה"ה סס גם זה לא מכוסר מכל קנת יש סתך לזה מה"ש פ' אלו בחרין (דף לו ע"ב) ערבא וערבא דערבא אחב"ם אסעי לון מעות לון הסני לריך קנין משום דסבו' שעבודו של זה כסבת מתן מעות המלוה דמי וכן עיקר

קלב

א אי' הטור וכ"כ הרמב"ם כל מה שמלוה ולוה דינ' ולוה הלם וכתב הלם שלחדו זה כל המערבים ז"ל מקומו' ומסס מתחסנה סנפ' הה כל פ' ע"ב) הענין והחסס שחבלו בלחרי' ופו' ב סס ומסס דין ילא ובולחר סס שלון לקנן דעת כדי לשעבד עצמו בדבר שלומו מייב בו וכתב ה"ה ולומו דומה לתתכתו שהלו קיימת בהשלמין כמ"ש וכו' משום מדעת נחר ומקנה ומוכרת הדבר מרשותו ומשמען לפרוע לת מלקס ולוי לא כתבלו לחלן לחבל כלן לומו הערבות שתתייב בעד תכוריו אך לא לחלן שהיה מגיע לחלן שעבוד וכו' ג בעיא דשלא ליה לחוה בר נגוחא

(יז) המחבר לחברו כו' ומי שנעשה לחברו ערב לאחר מתן מעות ולא הלה מלוה לקבלו עד שהגמיר ערב והוא ערב לאחר שנתערב בעד הערב הראשון הערב הב' אין נריך קנין כ"כ בספר נ"ת שער כ"ח סוף ח"כ וכ"כ הן מתא' נלון שהבית הטור לעניין קנ"ו סי"ט ע"ש ולפי שאחר ראיתיו שהבית לזה לומם מוכרחים מ"ת דברי הכונים בזה לדעת הנלון וכעה"ת ושור שם מיהו מיומו דוקא שהחייב הראשון בדין כגון שקנו ממנו וכה"נ דלא"ב פשיטא דהערב פטור אפילו היה בקנין וק"ל:

קלב (א) שכר לו ת"ל שערבו כו' בתשו' מהרשל"ם סי' ר"ו:

(ב) אינו חייב לשלם: כתב בסמ"ע ס"ק ל' מיהו נראה דגם לפי מה שתיקנו דמשום תקנת השוק לא יוכה המלוה מלוקת משלשלי המשועבדים לו אינ"ק מיומו דוקא מלוקת אבל מיורש נוכה ולבעל לא עשאו כלוקת במקום דאיכא פסידא לאחריני' כו' עכ"ל וכן עיקר כדאית"בשם ס"ם י"ב דבעל שיש כיורש במקום פסידא לאחריני ושעמא דמ"ד דמלוה ע"פ אינו נוכה כאן משום דאינו אלא מפסיד אבל אם לא הפסיד ל"ל לאוכי בלא שטר לאיתת' דקיימי לאיכסוכו ומ"ש אבל מ"ש מו"ס ל' ס"ם ק"ב כו' ל"ל דס"ל למו"ל דעשאו כלוקת אף במקו' פסידא אחריני והל"ל לכתוב אבל מ"ש הטור והמחבר ומו"ס כו' דגם מדברי הטור ומחבר שם משמע כן והוא מדברי בעה"ת אבל בכר שדיתי שם נראה בדבריהם ע"ש ונם אפי' לא שעבד ליה משלשלי אינ"ק דפשיטא ליה לסמ"ע כן לכל"ת דאינו נוכה מהבעל ולדידי נ"ע דנראה דאין בעל יורש הוא אלא משעם דלא איכשי לי' לאוזוכי בלא שטר אחרי' איהו דאפסיד אבפסי' ובין לאוזוכ בשטר אף אם שעבד משלשלי' אינ"ק נוכה ומכ"ש לפ"ש לעיל ס"ם ק"ב שם ל"ת יפה והנה' פרישה דה"ע דבלא שטר אינו נוכה דהבעל יכול לשטון פרעתי וכתבתי שם שכן משמע בתשובת רשב"ם ורמב"ן בדבריהם אם כן פשיטא דבשטר נוכה מהשלשלי אפילו לא שעבד אינ"ק מיהו כל זה בשאם לשלין אינם נשין אבל אם הן בשין נוכה מהם אפי' במלוה ע"פ בלא נרע מלוה דאם המעות בעין נוכה מהן ה"ג כיון בשם' הוא שעבודו על המשלשלין והרי הם בעין נוכה מהם ודוק:

(ג) שהם שערבו • עיין בתשו' ר"ם סימן ס"ב סימן י"ב בתוס' מהרשל"ם סי' ס"ע: (ד) וי"ח ולאחרים כו' כן הוא בתוס' סוף בבא בתרא מביאם מ' הת' והר"ן בסוף שבועי' הפקדון וכן הוא בתשוב' מיימוני דמשפטים סימן ס"ג תשובת מהר"ל (ופי' הרי"ף בתוספתא ר"פ המפקיד לדעת הרמב"ם ס"ע ועיין בס"ת שער מ"ד) (ה) תורה ותובע מתכרו אינו: כתב בתשו' מני"ע מ"ת סי' כ"ב וח"ב סי' רכ"ח דאינון ומחצון ולוי קנו סחורה ביחד וכתבו ש"ת על עצמם ליורה לפרוע לבל המוב ובעבו ערבים קבלנים זה לזה ובהגיע זמן הפרעון נתבלו ראובן ושמעון לפרוע לת מלקס ולוי לא כתבלו אתל' יורה לראובן לת אבל כאן לוי הערבות שתתייב בעד תכוריו אך אינו לא לחלן שהיה מגיע אינו לחלן ותבע משמעון אינו לוי ופרע לו אח"כ בא שמעון לב"ל לתבוע מראובן המתי אפרע בעד לוי כי שמיהם היו ערבי' בעד לוי בתו שנזכר וראובן שוטן כי בכר פטר אותו ורוח הב"ח מהערבות תשובה כיון שהיה יכול ליפרע מה' מהם

הוכתו' והוא כי זה בלע"ד נראו' לדייק: כ"כ בהרמב"ם ופי' מרוב על עניין זה לפלוני והטור כתב ז"ל ערוב לפלוני בכך וכך ע"ש: כז כמי שאחר הליהו' פי' אפי' אפי' בלא קנין כ"כ המ"ל: דאינת שעבודו על ערב ראשון אפי' אחר מתן מעות ובקנין ה"ל כאינת מתן מעות ומתי"ל בשעבד לו ערב הנסי בלא קנין כ"כ המ"ל:

קלב

א עבד לו אפת אים כו' ובתחייב לשלם פי' ואוא כאוכן מחייבין לשלם אם היה לבן מעות:

ב ושתחרר כו' וכ"כ הטור והמחבר לקמן בסי' תכ"ד ס"ט לענין אם מכלו ים בחרים והשעם שבני חיובא והקנאה כיצה אלא אחין לבן ממון לע"ע שמה שקנה עבד קנה רבו ואם אחקנת' אחה קנה כעלה ובקנין אפי' הוא קטן לאו בר חיובא והקנאה הוא כדבר אחין לו הבלה מחבו אפי' הגיע לשנות הפעוטו' ועפ"ל לבן הוא פשו' אף לאחר זמן ועי"ל סי' ל"ו ולקמן בסי' רל"ה וסמ"ש בדין קטן לענין הבלותו והכירתו ומתנתו:

ג דינה כלותה ונשאת • הייבו כשאל עליה חייב דערבות והוא לאין בזה הלוה לשלם לו היה דומה לזמה לעותה אבל אם יש עריין בזה הלוה המעות אינו דומה לעותה דהבלותה כשהמעו' עדיין בעין נריך הבעל להחזירו להמלוה כמ"ש הרמב"ם פכ"ו ממלוה ומו"ס ס"ע כו' ל"ל אפי' רל"ה ומאי הוא עכ"פ אינו נוכה אלא אם אמר ממי שארצה אפרע ישרע מאיו:

מהם שירצה:

ד ישרע אחר מהם כל החוב למלוה ובירר זה בערים או בהתקבלתי שכתב לו שפרעו הכל ו אף על פי שלא אמר לו ערבני ואשלם (ה) חוזר ותובע מחבירו חלקו:

אחר

וכערבות כשהמעות בעין בזה הלוה אין לה בכתייה לו על הלוה ולא על בעלה כ"מ על הלוה וק"ל: ד אינה חייב לשלם כו' והכלל דהבעל מחזיר בנכסי אשתו לעניין זה ומשום הכי חובא שעלה שבעל פה אינו עורף מהו שהוא משועבדים שלה שבשטר עורף מהן ומ"ל כלומר דאפילו ערבות והלוה שבשטר אינו נוכה מהבעל אלא מהקרקע שהכניסה לו אז כשיעבדם להמלוה משלשלי אינ"ק לדינא דתורה וכדין לוקח ועיין לעיל סימן ס' וכסימן ק"ג ומיהו נראה דגם לפי מה שתקנו דמשום תקנת השוק לא יוכה המלוה מלוקת משלשלי המשועבדים לו אינ"ק קרקע אינו דוקא מלוקת אבל מיורש נוכה ולבעל לא עשאו כלוקת במקום דאיכא פסידא לאחריני שם בינו שט"מ כי הא דאית פטור לאלוה וכה"ג לעיל בסי' ק"נ ע"ב אבל מ"מ מוכ"ל ס"ם ק"ב בהגה"ה משמע דגם לענין זה עשאו כלוקת ועל"ל: ה יפרע מאיזה מהן שירצה ובשטם אלו מאיזה כתב ב"ר בשם הרמב"ם דהרוח לגבות מבל"ת אחלי וכתב"ם המחבר לעיל ר"ם ע"ז וסם בתרתי הטעם ע"ש: ו אינ"ם אלא אחר לו ערבני ואלם כבל"ל ואלם בלא אלף ור"ל אע"פ שבערב דעלמא אפרע תוב הלו' לה"ל להרמב"ם דאין בו תוור על הלוה עד שיאחר לו הלוה אחתלה ערבני ואל' בעבודו וכתב"ם הטור והמחבר בשאו בבו' קל"ל ס"ב (ואפי' להחולקים שם וס"ל כיון דאל"ל ערבני אינ"ל ליה לאלם הכא דלא אחר הער' הסני ערבני אלא הלוה פריסו להכנס ערב ענורו ה"ל דומה דל"ל ואלם) קמ"ל דאחרבא דאפי' להרמב"ם אינ"ל כאן ערבני ואלם והטעם כיון דיכול החלוה לפרע מלוה שיוכה ה"ל כאי"ל ערבני ורוח המלוה חייב הלוה לדין ונסב' אחין לו אלו אף אם פורע הערב מעלמו

(טו) תהאומר לחבירו כו ערוב זה לפלוני ואני ערב לך הרי זה כז כמו שאמר הליהו (ואפי') ערב ואינו צריך קנין:

קלב עבד ואשה וקטן שערבו ושנים נעשו ערבים בשביל אחד וא' בשביל שנים

וכו' סעיפים:

א א (א) העבד או אשה איש שערבו לאחרים או נכנסו קבלנים ונתחייבו לשלם אין חייבי' לשלם עד

ב שישתחרר העבד ותתאלמן האשה או התגרש ג אבל קטן שערב לאחרים (ב) אינו חייב לשלם אף לכשיגדיל:

ב ג אשה פנויה שערבה לאחרים ונשאת ג דינה כלוותה ונשאת שאם ערבה על פה (ד חייבת) חייבת לשלם עד שתתאלמן או תתגרש ואם ערבה בשטר נובה ממנה ממה שהכנים לבעלה:

ג (ג) ד שנים שערבו לאחר כשיבא המלוה ליפרע מהערב ה יפרע מאיזה מהם שירצה ואם לא היה לאחד מהם כרי החוב חוזר ותובע מהשני שאר החוב (ד) הרוש חולקים ואומרים שאם יכול להפרע משניהם לא ישרע מא' מהם הכל אלא גובה מזה מחצה ומזה מחצה אא"כ אין לאחר מהם שאז גובה מהשני הכל ואם אמר ממי שארצה אפרע ישרע מאיו:

מהם שירצה:

ד ו ישרע אחר מהם כל החוב למלוה ובירר זה בערים או בהתקבלתי שכתב לו שפרעו הכל ו אף על פי שלא אמר לו ערבני ואשלם (ה) חוזר ותובע מחבירו חלקו:

אחר

כו ערוב זה לפלוני כז כמי שאחר הליהו' פי' אפי' בלא קנין כ"כ המ"ל: דאינת שעבודו על ערב ראשון אפי' אחר מתן מעות ובקנין ה"ל כאינת מתן מעות ומתי"ל בשעבד לו ערב הנסי בלא קנין כ"כ המ"ל:

קלב

א עבד לו אפת אים כו' ובתחייב לשלם פי' ואוא כאוכן מחייבין לשלם אם היה לבן מעות:

ב ושתחרר כו' וכ"כ הטור והמחבר לקמן בסי' תכ"ד ס"ט לענין אם מכלו ים בחרים והשעם שבני חיובא והקנאה כיצה אלא אחין לבן ממון לע"ע שמה שקנה עבד קנה רבו ואם אחקנת' אחה קנה כעלה ובקנין אפי' הוא קטן לאו בר חיובא והקנאה הוא כדבר אחין לו הבלה מחבו אפי' הגיע לשנות הפעוטו' ועפ"ל לבן הוא פשו' אף לאחר זמן ועי"ל סי' ל"ו ולקמן בסי' רל"ה וסמ"ש בדין קטן לענין הבלותו והכירתו ומתנתו:

ג דינה כלותה ונשאת • הייבו כשאל עליה חייב דערבות והוא לאין בזה הלוה לשלם לו היה דומה לזמה לעותה אבל אם יש עריין בזה הלוה המעות אינו דומה לעותה דהבלותה כשהמעו' עדיין בעין נריך הבעל להחזירו להמלוה כמ"ש הרמב"ם פכ"ו ממלוה ומו"ס ס"ע כו' ל"ל אפי' רל"ה ומאי הוא עכ"פ אינו נוכה אלא אם אמר ממי שארצה אפרע ישרע מאיו: הייבו כשאל עליה חייב דערבות והוא לאין בזה הלוה לשלם לו היה דומה לזמה לעותה אבל אם יש עריין בזה הלוה המעות אינו דומה לעותה דהבלותה כשהמעו' עדיין בעין נריך הבעל להחזירו להמלוה כמ"ש הרמב"ם פכ"ו ממלוה ומו"ס ס"ע כו' ל"ל אפי' רל"ה ומאי הוא עכ"פ אינו נוכה אלא אם אמר ממי שארצה אפרע ישרע מאיו:

מהם שירצה:

ד ישרע אחר מהם כל החוב למלוה ובירר זה בערים או בהתקבלתי שכתב לו שפרעו הכל ו אף על פי שלא אמר לו ערבני ואשלם (ה) חוזר ותובע מחבירו חלקו:

אחר

לרבא בסוף יש כותלין דף קל"ט ע"ח ולא לאיפשא וכתבו הרי"ף והרא"ש וכעיין לא לאיפשא הלכה מלוה עים לא נבי מיבים דאיכו דאפסיד לקנפסיה דלא אבעי ליה לאוזוכי בלא שטרא וכן כתב הרמב"ם סם ד' י"ג וכתב סם • ואם היו אותו מעות הלוקח עצמן קיימין ויקזירו לאותם למלוה וכתב ה"אבדברי רבינו שריבא ורבינו הני ז"ל וכולי ואפשר אולם להם אמ"ש בגמרא סם לוותה ואכלה וכולי דמשמע דלא אבעיא אלא דוקא באכלה אבל אם אחבהו בעין אחזירין למלוה ר' רמב"ם סם פכ"ה דין י' ואחבאר בא"ש בסימן ע"ז בסעיף ג' ה' שור בסם הרמב"ד סם בהגמתו מדנין בזה כפי המבה' ולחדין אין העבו"ם וה"ה בסם יש מדאקו והעמיבו וכו' אחין לאיה להרמב"ם מדין האחין אחלקו וכח כ"ח וכולי (ב"ב ל"ז ע"ח) והבטיחו לאיה מהתוספתא סם מבוא הלוה לאת מבורו ע"ז ב' ערבי' וכו' ואם אחר מהו אחרלה וכו' ונה דעת הרמב"ן ז"ל וכ"כ בשור בשאו אבל הרשב"ח אחבים לדברי רבינו ואינ"ל בין ב' ערבים לבעים אלו ר' שור סם

סס בסי' ק"ל ס"ס ע"ס: ז כשיפרע המלוה יודיעו כו' כ"כ בטור המלו' בס"ק ובר"מ"ם כתב למלוה בלא"ל וכ"כ המחבר לעיל בסי' ע"ז ס"ג וא"ך שיהיה הוכחתו בפרישה ודרושה דל"ל המלוה יודיעו להערב על איזה קובל מחנו מצות כדי שיחזור הערב על אותו המלוה לגבות ממנו כי הברירה ביד המלוה לומר על זה קבלתי המעות כת"ס הטור והמחבר לעיל בסי' פ"ג ס"ג ע"ס ודו"ק ועל"ד מ"ס עוד מזה: ח שיכול המלו' לתבוע כל הממון מהערב הסני וכ"כ המחבר בסי' ע"ז ס"ק והטעם דס"ל כהר"מ"ם דיכול לגבות מתחלה כל החוב מאיזה שירצה ובתחלה לאף אם לא מקבל לו היה נוכה כל החוב מזה כשלמה וק"ל לכל הסני לוין אלו מחלוה ח' ופטר המלוה ח' מהן פסק המחבר שם בסי' ע"ז ס"ו דנוכה תחלי החוב הסני מחבירו דהמחבר לשעתיה דס"ל דאף אם לא מחל לו לא היה יכול לגבות המלוה מאיזה מהן שירצה הכל כמ"ש שם בר"ם ע"ז ואף לדע' הר"ם דס"ל דכשני לוין יכול לגבות מאיזה שירצה הכל מ"מ כשמחל לא' מהן לא אמרינן דינכה מהסני הכל כמ"ש בערבות כאן דשתנו הכא דנשא' כל החוב על הלוה וכן איתא הטור שם בשם הרא"ש ונם כאן כתב ז"ל ונשאר עליו ועל הלוה ע"ש ודו"ק:

ח אחר שערב בשביל שנים המלוה יודיעו בשביל איזה מהם הוא פורע כדי שיחזור עליו:

ט שנים שנכנסו ערבים ופטר המלוה את אחד מהם ר"ש אומרים ח שיכול המלוה לתבוע כל הממון מהערב השני ועיין בסימן ע"ז:

פרע בעדו שוה בכר כו' וכ"ש בנדון זה שמחל יודע כו' ע"ש שהקרי' שיכול לגבות כל הממון מחויב לשלם כל החוב ח"כ יכול לחזור ולגבות מהערב הב' אלא מחזיה מהם שילקח כל כשלא היה מחויב לשלם הכל הוי כפורע מהנו שלא מדעתו לאחן דס"ל סני' ל' ערבי' ומשלם הכל ר"ל הנעה"ת שער מ"ד ס"ב להריש בנדון זה מ"ש דכיון שהלוה יכול לתבוע הכל מא' מהן כשירצה ע"כן נכנסו שיהיו בשיתוף ובכל פרעון ויכול לתבוע המחלה מהנו וכן הוא להדיא בסמ"ע סי' זה שכתב וז"ל דאפילו להר"מ"ם אינ"ל כאן ערבי' ושלם והטעם דכיון דיכול המלוה להפרע מאיזה מהם שירצה הי' כא"ל ערבי' ורד המלוה עם הלוה לדין אחו אף אם פרע הערב מעצמו חייב הלוה לחזור ולשל' לו ס"ב דכותיה וכדין קבלן שכתב המחבר בסימן ק"ל עכ"ל והכי מוכח מדברי הטור והמחבר שכתבו כאן בסתם דחוזר ותובע מחבר קבלן והטור מסתם דס"ל כדעת הר"מ"ם דיפרע מאיזה מהם שירצה וכן לעיל סי' ע"ז הכיון תשו' הרא"ש דס"ל כהר"מ"ם ונם המחבר בסעי' ג' וכן לעיל סי' ע"ז ס"ג סתם מתחלה כשכר' הר"מ"ם מסתמא דס"ל הכי ואפ' שכי כתבו כאן לחזור ותובע מחבר חלקו לא הדיא מ"ש לעיל סי' ע"ז ס"ק י"ח עיי"ש עכ"ל המחבר שכרת הר"מ"ם דשנים שערבו לא יפרע מאיזה מהם שירצה פי' אפי' יש נם לחב' לפרוע החלי לא הערי"ו רבותינו להמלוה לגבות מכל א' החלי אלא יגבה כולו ממי שירצה וזה שפרע יחזור ויגבה החלי מהסני עכ"ל וכ"כ הב"ח בפסיטו' לעיל סי' ע"ז סע' ד' ומשמע שם מדברי בפסיטות שנם דעת הטור כן נם מ"ש המכי"ל וכ"ש בנדון זה שמחל יודע כו' לו מוחלת' וכמ"ש לעיל סי' ע"ז ס"ק ט"ו דבכה"ג אף שמחל לא' מקבל לחבירו ותו דל"ל דכיון דמחל נם לחבירו הייכו שהוא לא יתבע חבירו אבל הערב יכול לחזור ולגבות מהכ' נם יתר הדברים שבתשו' מכי"ש שם אינם ישרים לכן נראה דבנדון זה שמעון יכול לתובע מראובן חלקו כן כ"ל עיין עוד בתשו' מכי"ש ס"ב סי' ר"כ בתראיו': (ו) כשיפרע המלוה • עיין בסמ"ע ס"ק ז' שכת' דל"ל דהמלוה יודיעו לערב על איזה חוב קובל כו' אבל הל' דעל איזה מהם פורע לא משמע כן דלא אמר אלא חוב פו"ב בשביל מי יפרע וקמ"ל דהערב יודיע למלוה בשביל מי פורע דאל"כ א"י לחזור על שום א' מהן דכל אד מהנו לחלקו אינו אלא דסני בהודע' הערב למלוה כן כ"ל:

טורי זהב

סי' קלב סעיף ה' כשיפרע המלוה כו' בר"מ"ם כתוב כשיפרע למלוה ר"ל הערב בשעה שהוא פורע למלוה יודיעהו על איזה מהלווים פורע כדי שיהיה לאותו הלוה מקום לפרוע לו ולא יוכל לומר לא פרעת בשבילי אבל המלוה אינו מקפיד על איזה פורע לו וכ"ל אלא פרע הערב אתם אינו יכול לתבוע א' מהם עד שיפרע גם האחר אינו אלא הרשאה מן המלוה:

יתברך העוזר ויתרומם הסומך

אשר עד כה עזרונו להשלים חצינו חפץ ה' בידינו הצליח ועשה פרי עץ הדר הוא לכל קוראיו יקראוהו באמת כתב ישר דברי חכמים ברבונות נטועים נטע שעשועים כי מירי דבר ידברו בו ומצאו קורות רוח חכמים נוחה אמינו ושמאלו וקרא זה אל זה וזה לעומת זה הנהו כהני (ה' המהרר"ן כהן ומהרר"ש בהן) דברסי יריהו ידיהם אמונה כבא השמש בצהרים וכעצם השמים לטוהר • וטהר את בני לוי וילוה אתם כטורי זהב (ה"ה מהר"ר דוד סג"ל) • עם נקורת הכסוף יכסוף לבית אבות הגדולים גדולי מעשי ידיו כונגנו כל דבר על מכונו ושבר"ו כל דת ודין להעמידו על הל' פיות קדושים אשר בארץ • לעומק שכלם ושמים לרום ממון שבתם בלשכת הגזית שם באר הגולה (מה"ה מהר"ר משה רבקש) קבוע בגלגל חוזר חזור ושושן פרות יפריחו ורבו פארות הם וימלאו כל גדותיו עד אשר קצרה היריעה מהכיל אותם בכרך אחד • על זה ראה ראינו לחלקו פה אליבא דמאן דצריך אגור יאגדנו בכרך בפני עצמו כאשר כבר קדמונו בעל המרפ"ם ספרי ארבעה טורים עם הבית חדש בחברו לחלק חשן משפט ספר דרישה ופרישה ולא עלתה בידו לאח' מטעם זה וחלקו לשני כרכים • ואף שאותו מדפיס דריש' ופריש' אותו בסי' קע"ה בהלכות מצרנות • לא היה ביכלתנו להגריל החלק הראשון כ"כ ור"ל העמידו במצריו ויהי' במעט החלק הראשון פי שנים נגד החלק השני באשר שהרחיב פה ולשון וגיב שפתי כהן עד לש"ם הוא דן כלרין לעומק ורוחב בנחל בלי מצרים • ובמרומים סהרנו שלא היתה זאת מידנו משום פגירה אחרת רק להשוות המחלוקת • על כן נקוה שידונו אותנו ברין אמת לאמתו באמת הבנין הבנוי בקו המשקולת שיקול דעתינו הקלוש' ויתכנו דברינו ואמרינו ומעשינו לרצון אמן

ח סס דין י"ב הבית' הטור בסוף הסימן וכתב ה"ה סס גם זה לא מכוסר מכל קנת יש סתך לזה מה"ש פ' אלו בחרין (דף לו ע"ב) ערבא וערבא דערבא אחב"ם אסעי לון מעות לון הסני לריך קנין משום דסבו' שעבודו של זה כסבת מתן מעות המלוה דמי וכן עיקר

קלב

א אי' הטור וכ"כ הרמב"ם כל מה שמלוה ולוה דינ' ולוה הלם וכתב הלם שלחדו זה כל המערבים ז"ל מקומו' ומסס מתחסנה סנפ' הה כל פ' ע"ב) הענין והחסס שחבלו בלחרי' ופו' ב סס ומסס דין ילא ובולחר סס שלון לקנן דעת כדי לשעבד עצמו בדבר שלומו מייב בו וכתב ה"ה ולומו דומה לתתכתו שהלו קיימת בהשלמין כמ"ש וכו' משום מדעת נחר ומקנה ומוכרת הדבר מרשותו ומשמען לפרוע לת מלקס ולוי לא כתבלו לחלן לחבל כלן לומו הערבות שתתייב בעד תכוריו אך לא לחלן שהיה מגיע לחלן שעבוד וכו' ג בעיא דשלא ליה לחוה בר נגוחא

(יז) המחבר לחברו כו' ומי שנעשה לחברו ערב לאחר מתן מעות ולא הלה מלוה לקבלו עד שהגמיר ערב והוא ערב לאחר שנתערב בעד הערב הראשון הערב הב' אין נריך קנין כ"כ בספר נ"ת שער כ"ח סוף ח"כ וכ"כ הן מתא' נלון שהבית הטור לעניין קנ"ו סי"ט ע"ש ולפי שאחר ראיתיו שהבית לזה לומם מוכרחים מ"ת דברי הכונים בזה לדעת הנלון וכעה"ת ושור שם מיהו מיומו דוקא שהחייב הראשון בדין כגון שקנו ממנו וכה"נ דלא"ב פשיטא דהערב פטור אפילו היה בקנין וק"ל:

קלב (א) שכר לו ת"ל שערבו כו' בתשו' מהרשל"ם סי' ר"ו:

(ב) אינו חייב לשלם: כתב בסמ"ע ס"ק ל' מיהו נראה דגם לפי מה שתיקנו דמשום תקנת השוק לא יוכה המלוה מלוקת משלשלי המשועבדים לו אינ"ק מיומו דוקא מלוקת אבל מיורש נוכה ולבעל לא עשאו כלוקת במקום דאיכא פסידא לאחריני' כו' עכ"ל וכן עיקר כדאית"בשם ס"ם י"ב דבעל שיש כיורש במקום פסידא לאחריני ושעמא דמ"ד דמלוה ע"פ אינו נוכה כאן משום דאינו אלא מפסיד אבל אם לא הפסיד ל"ל לאוכי בלא שטר לאיתת' דקיימי לאיכסוכו ומ"ש אבל מ"ש מו"ס ל' ס"ם ק"ב כו' ל"ל דס"ל למו"ל דעשאו כלוקת אף במקו' פסידא אחריני והל"ל לכתוב אבל מ"ש הטור והמחבר ומו"ס כו' דגם מדברי הטור ומחבר שם משמע כן והוא מדברי בעה"ת אבל בכר שדיתי שם נראה בדבריהם ע"ש ונם אפי' לא שעבד ליה משלשלי אינ"ק דפשיטא ליה לסמ"ע כן לכל"ת דאינו נוכה מהבעל ולדידי נ"ע דנראה דאין בעל יורש הוא אלא משעם דלא איכשי לי' לאוזוכי בלא שטר אחרי' איהו דאפסיד אבפסי' ובין לאוזוכ בשטר אף אם שעבד משלשלי' אינ"ק נוכה ומכ"ש לפ"ש לעיל ס"ם ק"ב שם ל"ת יפה והנה' פרישה דה"ע דבלא שטר אינו נוכה דהבעל יכול לשטון פרעתי וכתבתי שם שכן משמע בתשובת רשב"ם ורמב"ן בדבריהם אם כן פשיטא דבשטר נוכה מהשלשלי אפילו לא שעבד אינ"ק מיהו כל זה בשאם לשלין אינם נשין אבל אם הן בשין נוכה מהם אפי' במלוה ע"פ בלא נרע מלוה דאם המעות בעין נוכה מהן ה"ג כיון בשם' הוא שעבודו על המשלשלין והרי הם בעין נוכה מהם ודוק:

(ג) שהם שערבו • עיין בתשו' ר"ם סימן ס"ב סימן י"ב בתוס' מהרשל"ם סי' ס"ע: (ד) וי"ח ולאחרים כו' כן הוא בתוס' סוף בבא בתרא מביאם מ' הת' והר"ן בסוף שבועי' הפקדון וכן הוא בתשוב' מיימוני דמשפטים סימן ס"ג תשובת מהר"ל (ופי' הרי"ף בתוספתא ר"פ המפקיד לדעת הרמב"ם ס"ע ועיין בס"ת שער מ"ד) (ה) תורה ותובע מתכרו אינו: כתב בתשו' מני"ע מ"ת סי' כ"ב וח"ב סי' רכ"ח דאינון ומחצון ולוי קנו סחורה ביחד וכתבו ש"ת על עצמם ליורה לפרוע לבל המוב ובעבו ערבים קבלנים זה לזה ובהגיע זמן הפרעון נתבלו ראובן ושמעון לפרוע לת מלקס ולוי לא כתבלו אתל' יורה לראובן לת אבל כאן לוי הערבות שתתייב בעד תכוריו אך אינו לא לחלן שהיה מגיע אינו לחלן ותבע משמעון אינו לוי ופרע לו אח"כ בא שמעון לב"ל לתבוע מראובן המתי אפרע בעד לוי כי שמיהם היו ערבי' בעד לוי בתו שנזכר וראובן שוטן כי בכר פטר אותו ורוח הב"ח מהערבות תשובה כיון שהיה יכול ליפרע מה' מהם

הוכתו' והוא כי זה בלע"ד נראו' לדייק: כ"כ בהרמב"ם ופי' מרוב על עניין זה לפלוני והטור כתב ז"ל ערוב לפלוני בכך וכך ע"ש: כז כמי שאחר הליהו' פי' אפי' אפי' בלא קנין כ"כ המ"ל: דאינת שעבודו על ערב ראשון אפי' אחר מתן מעות ובקנין ה"ל כאינת מתן מעות ומתי"ל בשעבד לו ערב הנסי בלא קנין כ"כ המ"ל:

קלב

א עבד לו אפת אים כו' ובתחייב לשלם פי' ואוא כאוכן מחייבין לשלם אם היה לבן מעות:

ב ושתחרר כו' וכ"כ הטור והמחבר לקמן בסי' תכ"ד ס"ט לענין אם מכלו ים בחרים והשעם שבני חיובא והקנאה כיצה אלא אחין לבן ממון לע"ע שמה שקנה עבד קנה רבו ואם אחקנת' אחה קנה כעלה ובקנין אפי' הוא קטן לאו בר חיובא והקנאה הוא כדבר אחין לו הבלה מחבו אפי' הגיע לשנות הפעוטו' ועפ"ל לבן הוא פשו' אף לאחר זמן ועי"ל סי' ל"ו ולקמן בסי' רל"ה וסמ"ש בדין קטן לענין הבלותו והכירתו ומתנתו:

ג דינה כלותה ונשאת • הייבו כשאל עליה חייב דערבות והוא לאין בזה הלוה לשלם לו היה דומה לזמה לעותה אבל אם יש עריין בזה הלוה המעות אינו דומה לעותה דהבלותה כשהמעו' עדיין בעין נריך הבעל להחזירו להמלוה כמ"ש הרמב"ם פכ"ו ממלוה ומו"ס ס"ע כו' ל"ל אפי' רל"ה ומאי הוא עכ"פ אינו נוכה אלא אם אמר ממי שארצה אפרע ישרע מאיו:

מהם שירצה:

ד ישרע אחר מהם כל החוב למלוה ובירר זה בערים או בהתקבלתי שכתב לו שפרעו הכל ו אף על פי שלא אמר לו ערבני ואשלם (ה) חוזר ותובע מחבירו חלקו:

אחר

וכערבות כשהמעות בעין בזה הלוה אין לה בכתייה לו על הלוה ולא על בעלה כ"מ על הלוה וק"ל: ד אינה חייב לשלם כו' והכלל דהבעל מחזיר בנכסי אשתו לעניין זה ומשום הכי חובא שעלה שבעל פה אינו עורף מהו שהוא משועבדים שלה שבשטר עורף מהן ומ"ל כלומר דאפילו ערבות והלוה שבשטר אינו נוכה מהבעל אלא מהקרקע שהכניסה לו אז כשיעבדם להמלוה משלשלי אינ"ק לדינא דתורה וכדין לוקח ועיין לעיל סימן ס' וכסימן ק"ג ומיהו נראה דגם לפי מה שתקנו דמשום תקנת השוק לא יוכה המלוה מלוקת משלשלי המשועבדים לו אינ"ק קרקע אינו דוקא מלוקת אבל מיורש נוכה ולבעל לא עשאו כלוקת במקום דאיכא פסידא לאחריני שם בינו שט"מ כי הא דאית פטור לאלוה וכה"ג לעיל בסי' ק"נ ע"ב אבל מ"מ מוכ"ל ס"ם ק"ב בהגה"ה משמע דגם לענין זה עשאו כלוקת ועל"ל: ה יפרע מאיזה מהן שירצה ובשטם אלו מאיזה כתב ב"ר בשם הרמב"ם דהרוח לגבות מבל"ת אחלי וכתב"ם המחבר לעיל ר"ם ע"ז וסם בתרתי הטעם ע"ש: ו אינ"ם אלא אחר לו ערבני ואלם כבל"ל ואלם בלא אלף ור"ל אע"פ שבערב דעלמא אפרע תוב הלו' לה"ל להרמב"ם דאין בו תוור על הלוה עד שיאחר לו הלוה אחתלה ערבני ואל' בעבודו וכתב"ם הטור והמחבר בשאו בבו' קל"ל ס"ב (ואפי' להחולקים שם וס"ל כיון דאל"ל ערבני אינ"ל ליה לאלם הכא דלא אחר הער' הסני ערבני אלא הלוה פריסו להכנס ערב ענורו ה"ל דומה דל"ל ואלם) קמ"ל דאחרבא דאפי' להרמב"ם אינ"ל כאן ערבני ואלם והטעם כיון דיכול החלוה לפרע מלוה שיוכה ה"ל כאי"ל ערבני ורוח המלוה חייב הלוה לדין ונסב' אחין לו אלו אף אם פורע הערב מעלמו

(טו) תהאומר לחבירו כו ערוב זה לפלוני ואני ערב לך הרי זה כז כמו שאמר הליהו (ואפי') ערב ואינו צריך קנין:

קלב עבד ואשה וקטן שערבו ושנים נעשו ערבים בשביל אחד וא' בשביל שנים

וכו' סעיפים:

א א (א) העבד או אשה איש שערבו לאחרים או נכנסו קבלנים ונתחייבו לשלם אין חייבי' לשלם עד

ב שישתחרר העבד ותתאלמן האשה או התגרש ג אבל קטן שערב לאחרים (ב) אינו חייב לשלם אף לכשיגדיל:

ב ג אשה פנויה שערבה לאחרים ונשאת ג דינה כלוותה ונשאת שאם ערבה על פה (ד חייבת) חייבת לשלם עד שתתאלמן או תתגרש ואם ערבה בשטר נובה ממנה ממה שהכנים לבעלה:

ג (ג) ד שנים שערבו לאחר כשיבא המלוה ליפרע מהערב ה יפרע מאיזה מהם שירצה ואם לא היה לאחד מהם כרי החוב חוזר ותובע מהשני שאר החוב (ד) הרוש חולקים ואומרים שאם יכול להפרע משניהם לא ישרע מא' מהם הכל אלא גובה מזה מחצה ומזה מחצה אא"כ אין לאחר מהם שאז גובה מהשני הכל ואם אמר ממי שארצה אפרע ישרע מאיו:

מהם שירצה:

ד ו ישרע אחר מהם כל החוב למלוה ובירר זה בערים או בהתקבלתי שכתב לו שפרעו הכל ו אף על פי שלא אמר לו ערבני ואשלם (ה) חוזר ותובע מחבירו חלקו:

אחר

כו ערוב זה לפלוני כז כמי שאחר הליהו' פי' אפי' בלא קנין כ"כ המ"ל: דאינת שעבודו על ערב ראשון אפי' אחר מתן מעות ובקנין ה"ל כאינת מתן מעות ומתי"ל בשעבד לו ערב הנסי בלא קנין כ"כ המ"ל:

קלב

א עבד לו אפת אים כו' ובתחייב לשלם פי' ואוא כאוכן מחייבין לשלם אם היה לבן מעות:

ב ושתחרר כו' וכ"כ הטור והמחבר לקמן בסי' תכ"ד ס"ט לענין אם מכלו ים בחרים והשעם שבני חיובא והקנאה כיצה אלא אחין לבן ממון לע"ע שמה שקנה עבד קנה רבו ואם אחקנת' אחה קנה כעלה ובקנין אפי' הוא קטן לאו בר חיובא והקנאה הוא כדבר אחין לו הבלה מחבו אפי' הגיע לשנות הפעוטו' ועפ"ל לבן הוא פשו' אף לאחר זמן ועי"ל סי' ל"ו ולקמן בסי' רל"ה וסמ"ש בדין קטן לענין הבלותו והכירתו ומתנתו:

ג דינה כלותה ונשאת • הייבו כשאל עליה חייב דערבות והוא לאין בזה הלוה לשלם לו היה דומה לזמה לעותה אבל אם יש עריין בזה הלוה המעות אינו דומה לעותה דהבלותה כשהמעו' עדיין בעין נריך הבעל להחזירו להמלוה כמ"ש הרמב"ם פכ"ו ממלוה ומו"ס ס"ע כו' ל"ל אפי' רל"ה ומאי הוא עכ"פ אינו נוכה אלא אם אמר ממי שארצה אפרע ישרע מאיו: הייבו כשאל עליה חייב דערבות והוא לאין בזה הלוה לשלם לו היה דומה לזמה לעותה אבל אם יש עריין בזה הלוה המעות אינו דומה לעותה דהבלותה כשהמעו' עדיין בעין נריך הבעל להחזירו להמלוה כמ"ש הרמב"ם פכ"ו ממלוה ומו"ס ס"ע כו' ל"ל אפי' רל"ה ומאי הוא עכ"פ אינו נוכה אלא אם אמר ממי שארצה אפרע ישרע מאיו:

מהם שירצה:

ד ישרע אחר מהם כל החוב למלוה ובירר זה בערים או בהתקבלתי שכתב לו שפרעו הכל ו אף על פי שלא אמר לו ערבני ואשלם (ה) חוזר ותובע מחבירו חלקו:

אחר

לרבא בסוף יש כותלין דף קל"ט ע"ח ולא לאיפשא וכתבו הרי"ף והרא"ש וכעיין לא לאיפשא הלכה מלוה עים לא נבי מיבים דאיכו דאפסיד לקנפסיה דלא אבעי ליה לאוזוכי בלא שטרא וכן כתב הרמב"ם סם ד' י"ג וכתב סם • ואם היו אותו מעות הלוקח עצמן קיימין ויקזירו לאותם למלוה וכתב ה"אבדברי רבינו שריבא ורבינו הני ז"ל וכולי ואפשר אולם להם אמ"ש בגמרא סם לוותה ואכלה וכולי דמשמע דלא אבעיא אלא דוקא באכלה אבל אם אחבהו בעין אחזירין למלוה ר' רמב"ם סם פכ"ה דין י' ואחבאר בא"ש בסימן ע"ז בסעיף ג' ה' שור בסם הרמב"ד סם בהגמתו מדנין בזה כפי המבה' ולחדין אין העבו"ם וה"ה בסם יש מדאקו והעמיבו וכו' אחין לאיה להרמב"ם מדין האחין אחלקו וכח כ"ח וכולי (ב"ב ל"ז ע"ח) והבטיחו לאיה מהתוספתא סם מבוא הלוה לאת מבורו ע"ז ב' ערבי' וכו' ואם אחר מהו אחרלה וכו' ונה דעת הרמב"ן ז"ל וכ"כ בשור בשאו אבל הרשב"ח אחבים לדברי רבינו ואינ"ל בין ב' ערבים לבעים אלו ר' שור סם

ל אם ב"ו כ"כ
בס"ת בשער
ל"ה וכתב
הב"י ופשוט
הוא מ"ל
הרשב"ם אם
דין ו' וכ"כ
העור כ"ו
וכתב הי"ם אם
מעשה פ"ם
גע פשוט (דף
קעד ע"ח)
ההוא ערבא
דיתמי וכו'
כרב הונא
בריה דרב
יהושע אם
דיקיפסקא
בלבת כוותי'
אם ע"כ
כתב הי"ם
דעת רבינו
ז"ל לפרש
לפי' בתוספות
גדולים וכו'
וזהו שלא כתב
יתומים קטני
וזהו דעת רבו
ז"ל והרא"ש
ז"ל והטעם
בזה אבל
אפרע בלא
הוראה ברלאה
אבבר היה
תפום לרבי
וכו' וקבלת
מפרשים
פרשיהו
בתוספות
קטנים
והראמון עיק'
ס נ"ו אם פרק
ודין הבזכר
וכתב ה"ה
מפורש בגמ'
אם עכו"ם
כיון דדינהם
בתר ערבא
וכו' ופירש
לין דין זה
אלא בחקים
מדין העכו"ם
כן ע כתב
הב"י בלשון
דבאפרע ולא
הודיעם קיים
חזקת גרמי
וכהודיעם
בטל חזקת
גרמי

קלא

א טור בשם
תשובה זו
כתבה בעל
התרומות
בסע"ל בשם
ה"ר אבדהם
בר יצחק וכ"כ
הרשב"ם
בתשובה וכ"כ
המרדכי בפ' גט פשוט
ז"ל וכ"כ המפרשים ז"ל אלא אם כתב לו הלוה ואמר לו לא יכתבתי בסמ"ע
ל' וכ' ג טור והכולל לעיל סי' ע"ג סי"ף ל'

אשר לו"ה ורוב הפוסקים ועיקר וכ"כ לפי מה שהעליתי דהלו' יכול
לטעון פרעתיך ק"כ פשיטא דאינו טוקף לקיומו : (יב)
ולא בקיק ממנו השטר • כאן לא כתב המחבר דהיינו דוקא
בהזכיר לו הלוה ליקח השטר כמ"ש כפי' ל"ח ס"ל כיון דילמא
הערב בעצמו שהלוה לו בשטר
וזש"ק עדיין ביד המלוה עכ"ל
סמ"ע וצע"ג דכתב הבעה"ת
שטר כ' ומכיון כ"ר ל"ם כ"ל דאף
שהזכיר לו השטר פטור כל אלא
אל"ל בפי' איקה השטר ערב אחרי
כיון שהוא נותן המעות אלו
ולא חזור לתבוע את הלוה אלא ה"ל
ליתן בלא שטר ואי"ל להוציא
מהלו' בלא שטר כן בלבע"ד :
(יג) וקדם הערב ופרע •
מיירי אחרי שפרע כגון שיש עדי'
שכתב לו המלוה שתקבלתי
דאל"כ אפי' אין הלוה נופיה אינו
נוכה וז"ש מוה"ם אל"כ אפי'
ביתומים גדולים וכדרך שתתאחר
פעי' ג' כו' ל"ל שחזוע בעדים
שפרע לו אבל' לו שתקבלתי :
(יד) קודם שיודע את
היורשים אלא היה מודיעם היה
נוכה מהם אם הם גדולים
ולדברי מוה"ם שמפרש שהם
קטנים ה"ה אפי' מודיעם לא
היה המלוה לו הערב נוכה מהם
ואפ"ה היה המלוה נוכה מהערב
כמלבעל"פי' ק"י ס"ג אלא דאם
מודיע' אחר היו כורעים מעמם
וכ"כ התוס' פ' ג"פ דיש דף
קנ"ד : (טו) אבל גדולים
כו' עיי' לריאש שם הוכחתי דעת
העור כו' דאפי' פרע בקעבותן
ולא מודעינהו חוזר על היתומי'
אחר שיגדלו כו' עכ"ל סמ"ע וה"
פשוט לפי שעת העו' ומייעתם
לסברו דנוכה מיתומי' גדולי'
וק"ל : (יז) וכן ל"ל עיקר
כו' ולפע"ד נ"ע אם יש להוציא
ממון מיתומים כיון דדעת
הרשב"ם ור"ן מנאם והרא"ש
ומכיוהו כם' המעור ובעה"ת
שטר ל"ה דגם ק"כ דמיירי
ביתומים גדולים ע"ש :

קלא

(א) שהלוה מבזבז כו'
ואם אינו מבזבז עיין
בסעיף ל'

לבתוב לו אח"כ ומהכי כיון שהדין נותן שהערב חוזר על הלוה
ודאי אדעת' דהכי פרע לו וכתבו התב' עמו דמי ומ"ה לא אים אמר'
בשום פוסק לבתוב דגם התקבלתי מריך לבתוב לו קודם הפרעון
וגם ביאור לשון התקבלתי משמע לאחר הפרעון כותב לו
שבבר קיבל ממנו דאלא"כ הל"
לתקן שיכתוב לו המלו' לתפרע
ממנו ל' דמשמעותו להבא ובראה
דאפי' לר' יוסה המחריך לשלוח
הערב מלקוחות שיקבלו לו לרך
הקבלות שטר חוב דמהכי
הקבל' זו גם לאח"ל שפרע להמלו'
ואחרי' דמשמעות אדעת' דהכי
פרע לו אלא שדי אינם אינם בכלי
ה"ל כאים אחר שקוסה מרשוכן
הש"ל שיש לו על שמעון אם
פשיט' דאף לבבר נתן לו דאי
הקבלו' יכול ליתן לו כתו אח"כ
והכתוב לו כתב קבי לך אינו
ואל שעבודו' אלא ביה כיון
דודאי אדעת' דהכי נתן לו
מעותיו ה"ל הערב וה"ל כאלו
התנה עמו בפירוש ולא אלא
עם המוכר דבי' קי"ז דשם אין
לומר דה"ל כאלו התנה דאין
בידו לבתבות כיון דקבלה בהלוה
אלא בתריו • ובול אבי אחר
דדוקא בלוקח ומוכר שיך לומר
דמחל שעבודו דשם בכתב
הש"ל על אלוה ובכמיו ומיה
בשנוב' מבכמי הלוה אלא שבי'
לוקח מחל שעבודו מאח"כ
בגדון זה דהש"ל בכתב על הלו'
ובכמיו ובהמלוה נוכה מהערב
עדיין הש"ל בתקפו על הלוה
ובכמיו לחזור הערב ולגבות כו
מהמו לו מהלקוחות אלקחו מהמו
ואמו אחלקו גם בזה בפי' ע"ז
בדין אם מחל המלוה לא' אין
הלוין לו לא' אין הערבין ע"ש
ובן בחקוהו' אחרי' ובוק :
טז ולא בקש מהמו שטר
בתן לא כת' המחבר דהיינו דוק'
בהזכיר לו הלוה לקיומה שטר
כמ"ש בפי' ל"ח ס"ל כיון דודאי
הערב בעצמו שהלוה לו בשטר
וזש"ק עדיין ביד המלוה :
יז חוזר ונוכח מהיורשי' כו'
העור סיים בזה ז"ל ואם אין אם
ל' מהג' דרכים תמם ל' תרמב"ם

ה לערב שפרע למלוה טז (יב) ולא בקש
ממנו השטר אין הלוה חייב כלום לשלם לו מה
שפרע בשבילו שהרי פשע במה שהניח השטר ביד
המלוה :
ו מ"מ הלו' (יג) וקדם הערב ופרע החוב
(יד) קודם שיורע את היורשים אם נורע לנו
שלא פרע הלוה שטר חובו קודם שמת כגון שהורה בו
קודם (שמת) או שנירוהו ומת בנירוי או שלא הגיע
זמן המלוה לגבות הרי זה יז חוזר וגובה מהיורשים
כל מה שפרע :
הגה וי"ל דכל זה דוקא ביתומים קטנים יח (טו)
אבל גדולים מיכין לבלם כשם השטר ביד הערב
ובדרך שבתבאר סעיף ל (עור והמגיד פכ"ו דשלוה בשם
הרמ"ן) (טו) וכן נראה לי עיקר :
ז ה היה המלוה עכו"ם אין היורשים חייבין לשלם
יט שמא אביהם נתן ליד העבד כל החוב שהיה
עליו מפני שהעכו"ם חובע את הערב תחלה ולפיכך
פרע זה מרעתו קודם שיודע את היתומים יא אבל אם
הודיעו שהע"כום תובע אותו והרי הוא נותן חייבים
לשלם : (ואם כפאו אותו בית דין לפרוע הוי כאילו
הודיעם) (בית יוסף בשם תשובת הרי"ש)

קלא מי שהחזיר בו אחר שנתרצה להיות ערב ובו י"ד סעיפים :

א מי שנתפייס להיות ערב קודם שיתן המלוה
המעות ללוה יכול לחזור בו א אפילו קבל
מידו ואם לא חישש המלוה ונתן המעות ללוה אין לו על
הערב כלום אבל ערב דלאחר שנתן מעות כיון שקבל
מידו אינו יכול לחזור בו (ואין חילוק בזה בין ערב לקבלן)
(מרדכי ס"פ ג"פ) :
ב כ האומר לחבירו ערבת לי והוא אומר לא ערבתי
או שאמר הערב ללו' ב אתה הרשיתני לערוב
אותך וליתן והוא אומ' מרעתך ערבת או לא ערבת
כלל או שאמר הערב פרעתי המלו' בפניך והלה אומר
לא פרעת או שא"ל ג כן פרעת ונתתי לך מה
שפרעת או שאמר המלוה ערבת לי ק"ק והוא אומר לא
ערבתי אלא מנה בכל אלו השענו' וכיוצא בהן הם עדי
או ישבע הנתבע שבועת היסת או שבועת התורה אם
הורה במקצת :
ג ערב או קבלן שרואים ד (א) שהלוה
מבזבז נכסיו יכולים לתבעו שיוציאם מהערבות
אף על פי שהוא בתוך הזמן :
ערב

והוא קיבל תשום דכתב אם לפני זה דאפי' אי הלוה ופרע הערב עד אלא ביום הלוה ל"ל לאלמו וכ"ל וכ"ם כמות דלא תבה אל"כ
יש"ח אנ' דרכים הכ"ל. ודין זה אינה בנחרא וכ"ל לרמב"ם דאיירי בין כיורשים גדולים לו קטנים דבים ק' ונ' דרכים הכ"ל נוכן
אפי' מהקטנים ואפי' אין שם ב' בילו וכמ"ש לעיל סימן ק"ח וק"ו אם אין ת' ונ' דרכים הכ"ל אין נוכן אפילו מהגדולים אפי' יש שם ב"ת
בילו לכיון לאיכה ריעות' לפנינו דלא ה"ל לפרוע עד שיודעו אלא ליורשים אמרינן ודאי בדרי אתפסיה המלוה לאבי היורשי'
הקבלת' זו גם לאח"ל שפרע להמלו' ואחרי' דמשמעות אדעת' דהכי פרע לו אלא שדי אינם אינם בכלי ה"ל כאים אחר שקוסה מרשוכן
הש"ל על שמעון אם פשיט' דאף לבבר נתן לו דאי הקבלו' יכול ליתן לו כתו אח"כ והכתוב לו כתב קבי לך אינו
ואל שעבודו' אלא ביה כיון דודאי אדעת' דהכי נתן לו מעותיו ה"ל הערב וה"ל כאלו התנה עמו בפירוש ולא אלא עם המוכר דבי' קי"ז דשם אין לומר דה"ל כאלו התנה דאין בידו לבתבות כיון דקבלה בהלוה אלא בתריו • ובול אבי אחר דדוקא בלוקח ומוכר שיך לומר דמחל שעבודו מאח"כ בגדון זה דהש"ל כתב על הלו' ובכמיו ובהמלוה נוכה מהערב עדיין הש"ל בתקפו על הלוה ובכמיו לחזור הערב ולגבות כו מהמו לו מהלקוחות אלקחו מהמו ואמו אחלקו גם בזה בפי' ע"ז בדין אם מחל המלוה לא' אין הלוין לו לא' אין הערבין ע"ש ובן בחקוהו' אחרי' ובוק :
טז ולא בקש מהמו שטר כתן לא כת' המחבר דהיינו דוק' בהזכיר לו הלוה לקיומה שטר כמ"ש בפי' ל"ח ס"ל כיון דודאי הערב בעצמו שהלוה לו בשטר וזש"ק עדיין ביד המלוה :
יז חוזר ונוכח מהיורשי' כו' העור סיים בזה ז"ל ואם אין אם ל' מהג' דרכים תמם ל' תרמב"ם

ה מו כעני קנין מיד שקנו מידו בגמר העטין ומ"ה מהני ביה הקנין ואפילו בלי כ"ל פשוט בירוש הייטותיה שקבלו לערב כמ"ש בר"ם
קכ"ט ועפ"ר שם כתבתי לבהרשב"ם אפי' קנו שיד הלוה ואחלו' דהלוה שיעבד לו נכסיו בקנין והמלוה שיעבד נכסיו להלוה שלו
בכסיו אח"כ יכול המלוה לחזור בו ואפילו לבהרמב"ן והעור שחולקי' ע"ז כדאשמע בפי' ל"ט סי"ע מ"מ אם הערב חזר בו גם המלוה
יכול לחזור בו משום דאדעת' דפני לא הקנה לבלוותו כ"ח בערב : ב אתה הרשיתני לערב לוחך ולתן כמ"ש בפי' ל"ח ס"ל כ"ב מהו
לעשותיהו אלו דם"ל דלא פני לערב כיה שהרשיהו לערב עד שיהיו נ"כ לתן כמ"ש בפי' ק"ל ס"ב מהו בהרשיהו לתן לחוד
כתחייב לו הלוה אלא אוראתי לחזרתי בקנ נם כמ"ש אח"כ והוא אומר אדעתך ערבת הל"ל גם לו לא הרשתיך לתן אלא אדע אחייהו
בקנ עכ"ל : ג כן פרעת ונתתי לך מה שפרעת כו' עד האע"ה המ"ח כתב שם ע"ז ז"ל הייטו בדלא כתב לו הלוה התקבלתי
דאלו כתב לו התקבלתי ונתן לו זכותו הרי הוא עומד בתקום הלוה ואם הלוה בשטר אינו יכול לחזור פרעתי כן נראה מהבדי
הרשב"ם ופשוט הוא אלא יגרע כח הערב מאיש בכרי דעלמא בהרשיהו הלוה עכ"ל הה"מ והעתקתיהו משום הא דכתבתי בסמ"ע
בפי' אלפסי דהם ל' וכמ"ש שם : ד שהלוה מבזבז כו' כ"כ העור והמחבר ג"כ לעיל סי' ע"ג סי"ף לענין מלוה עם הלוה ולאפוקי
מדעת

ב ל' הרמב"ם פכ"ו מה' מלוה ולוה דין מ' וכתב הי"מ"ש דדין הערב אם הלוה כדין מלוה ע"פ שיכול לחזור פרעתיך כ"כ רבי
ז"ל וכ"כ המפרשים ז"ל אלא אם כתב לו התקבלתי ונתן לו זכותו הרי הוא עומד בתקומו ודין הערב כדין המלוה ואם הלוה בשטר אינו יכול
לחזור פרעתי כ"כ מהבדי הרשב"ם ובשוב הוא לא יגרע כח הערב מאיש בכרי דעלמא בהרשיהו הלוה עכ"ל הה"מ והעתקתיהו משום הא דכתבתי בסמ"ע
ס' וכ' ג טור והכולל לעיל סי' ע"ג סעיף ל'

לתחול לו כמ"ש בסי' פ"ו ס"כ וה' ע"ש: **מג** י"ל דה"ל לערב בשבת ונתן כיד דאין לתלוה על הלוה כלום: **מד** יש מי שאומר דערבות מי' דוקא בשור וכדברי המחבר ותמה שכללו נכיות תלוה מהערב להרמ"ם ושייעתיו הן המשה · הקבלן ללוה **מנ** דיש מי שאומר דה"ה לערב: **כ מד** יש מי שאומר דערבות וקבלנות היינו כשתבע הלוה מחמלו' שילוונו ונכנס הערב עמו ברבר בלשון ערבות או בלשון קבלנות (לט) אבל אם לא דבר הלוה עם המלוה כלום אלא ראובן אמר לשמעון הלוה ללוי מעות ואני פורע הלוהו ואני נותן לך או הלוהו ואני חייב לך אין לשמעון על לוי כלום אפילו נתנם לו מידו אלא על ראובן שא"ל הלוהו ובשליחותו של ראובן נתנם לו:

כא יקבלן שלא נשא ונתן ביר ומכר הלוה כל נכסיו אע"פ שיש נכסים לקבלן אם ירצה המלוה לטריף מלקוחות של לוה ז' אינם יכולים לרחוותו אצל בני חורין של קבלן **מה** וכן הדין בשנים שנעשו אחראין [זה] לזה ומכר אחר מהם נכסו **מו** ראבל קבלן שנשא ונתן ביר אינו יכול לגבות מהלקוחות של לוה אא"כ אין נכסים לקבלן:

כב ט הערב והקבלן אין טורפין ממשעבדי דלות **מז** עד שימסור לו המלוה שטר חוב ויקנהו לדרך קנין שטרות · כי היכי דלא ליהוי תביע' על פה: הגה מי שכלה שכר לחבירו שיערב בעדו אם קבל קנין ליתן לו שכר חייב כפי מה שקבלו ואם לא קבל קנין אין כריך ליתן לו שכר כאחירה בעלמא: (הר"מ פכ"ל ס"ל סימן ג' כ)

קל דין הערב שפרע למלוה כיצד נפרע מן הלוה· וכו' ז' סעיפים

א ל ערב או קבלן שפרעו למלוה **א** בפני עדים **ב** (א) אם פרעו קודם שנודע אם פרעו הלוה **ג** (ב) וטוען הלוה שכבר פרעו **ד** (ג) אינו חייב לערב כלום אבל אם פרעו **ה** אחר שהביא המלוה ראיה שלא נפרע **ו** (ד) ב צריך הלוה ליתן לו כל מה שפרע בשבילו בין שנתחייב לוה למלוה בשטר בין שנתחייב לו בעל פה אפילו בלא עדים:

יש

מו לקבל קבלן שכשל כו' המחבר לפני זה כסי' ש"ו ל"ל ומ"ש המחבר לוקחו כ"כ ג"כ הטור וכתב מ"ל בית ולי"ל קאמר דכתב לפי' אבל אם הלוה ג"כ לוקחו יכול לגבות כיון דכשל ונתן כיד וכמ"ש המחבר לפני זה בסי"ט ל"ל שבכל דהלוה אין כ"מ דהא אף אחר שנגבה מהקבלן הקבלן יחזור על הלוה ונגבה ממנו מש"כ מהלקוחות דאין הקבלן יכול לחזור עליהן כ"כ עד שימסור לו המלוה השט"ח דרך קנין שטרות וכמ"ש המחבר לקמן זה בסעיף כ"ב ובסי' ק"ל: **מז** עד שימסור לו המלוה שט"ח כו' דין זה יתבאר בסי' ק"ל בס"ל ע"ש:

קל א בפני עדי' פי' דבלא עדים בע"ה לוקחו בחמין כמ"ש בסעיף ג' · מיהו עדיפ לי' הלוה כלום **ב** אם פרעו קודם שנודע כו' בפרישה כתבתי דבמלוה על פה חייבי דאינו היה שטר ביד המלוה מחשב כנודע אלא פרעו וכמ"ש בסי' קכ"ט פ"ח ע"ש ומה שמיימו הטור והמחבר וכתבו ז"ל דין שבתחייב לו בשטר כו' לא קאי אריש כ"ל מסיפא ע"ש **ג** ושוטן הלוה שכבר פרעו פי' אפי' אין הלוה מכיר דאיה שפרעו אלא שטוען כן ומה"כ כת' קול' שנודע כו' פרעו ולא כת' קודם שנודע שפרעו וק"ל: **ד** לוקחו חייב לערב כלום נטור מסיים בטעמא וכת' ז"ל אלא הרשה לפרוע אלא ע"ל כשלוקחו פרוע עדיין ולא כשהוא פרוע ומלכתב אלא הרשה לפרוע משמע דבהרשאתו תליא דאם היה רוצה לא היה מוכרח לפרוע דהיה יכול לומר דלמא כבר פרעך הלוה דבמלוה ע"מ לוקחו ומ"מ · ומכאן קנת סתירה למ"ש מור"ם בהג"ה בסי' קכ"ט פ"ו דהקבלן לוקחו יכול לומר כן ובכח לקחי הטור גם לקבלן מיהו בסעיף ב"ב מוכח דהאי אלא הרשה לפרוע כו' לערב קאי לוקחו לקבלן א"ל הטור דכשנגד קבלן ה"ל לומ' אלא הרשה להיות קבלן בעדו ועמ"ש בסי' קכ"ט מזה: **ה** אחר שהביא המלוה ראיה אלא כפרע וכ"כ בה"ת הכעה"ת מסיי' בזה ובתחייב בדין עכ"ל: **ו** כריך הלוה ליתן בשער ל"ה

וכתב הכ"מ ופשוט הוא ב וכיון שם הוא"ל ובמלותו נכנסו והוא הרשה אותם לפרעם אם לא יפרע הוא למלוה

טור' זהב

סי' קל ס"א שכבר פרעו היינו בע"פ אבל בשטר לא כמ"ש הבמ"עשק"ל ולפי"ז בין בין הלו' שוב' מ"מ עכ"פ הערב הי' קוייב כ"ו שפי' השטר ביד המלוה ולא היה יכול לחזותו שמא יש שובר כמ"ש כ"י ס"ס קכ"ט פ"ו וא"כ ולפי חייב אלוה לשלם לערב בזה וזה ברור ולקח אים מי אלא כ"כ. ע"ש אינו חייב לערב כו' ע"ג דהקבלן היה מוכרח לשלם למלוה אפי' כשאומר הלוה פרעתיך דאינו מאמין כמ"ש רמ"ל סיימן קכ"ט פע"ו מ"מ אומר הלוה אתה פטור אם תפטרך לשלם כשאומר אני פרעתי · ע"ש אחר שמביא המלוה

דבותי זוה עמי בדבר זה כו' ולקן קי"ל בסיכוי בתרא וכדלעיל סי' ד' טור סכ"ל פי' ח"כ אין הקבלן יכול לתחול וכמו שהוכחתי לעיל סי' פ"ו ס"ק וכ"כ התוס' י"ל ו"כ בתריכות ע"ם ולא בהסמ"ע ס"ק מ"כ שכתב כמ"ש לעיל שם בשם ר"ת סי' פ"ו ס"כ וה' כי זה לא מתבאר שם ואיכו מכון וכמ"ש שם: ה שם סכ"ג

(לט) אבל אם לא דבר בשם אביו הלוה כו' ואחר שנעשה ערב עכו' הל"מ שם עכו"ם אם דיבור' הוא שהעכו"ם בפסקיו בסי' יכול לבחוותו אבל הערב אדי בתרא (טור סכ"ל בשם הכ"מ ומה"ל) עכו"ם תחלה כ"כ בה"ת וכ"כ הרב בעי' ק' בשם בעה"ת והביאו בכ"מ בסוף בכ"מ סס"ג ע"ש דאם העכו"ם בתרא בשם טוען פרעתי בפטר הוא והערב המתרשים ולדבריו הא הערב הוי קבלן ז' וכיון שם ונקבלן אינו בחמין הלוה לוחר לפי שהרשות פרעתי וכמ"ש סע"ו בהג"ה וכ"כ בוד המלוה גם הכ"מ שם (מיהו הנעה"ת) לגבות מהלוה עצמו פ"ל דגם בקבלן בחמין או מהקבלן לומר פרעתי וכמ"ש לעיל ס"ט בשמו) וכ"ל דהרב מיירי שילה והרי שהעכו"ם דינן כדינו וחוק"כ חל שיעבודו לא נעשה קבלן עבודו ודוחק על בכפי וכ"ע לדיל' ועיין בתשובה רשב"ל הלוה שמכר שהכיח כ"י סע"ו: לחם ועל

קל (א) אם פרעו קודם נכפי הקבלן שנודע כו' בפרישה לפיכך יכול כתבתי דבמלוה ע"פ אחירי עכ"ל לגבות מחיוה סמ"ע והב"ח כתב דה"ה מלוה מהם שילכה בשטר אם הלוה יכול לבדר שם ה מבואר עליו תבלת וק"ל: (ב) כמ"ש לעיל ושוטן הלוה שכבר פרעו פי' אפי' בסעיף י"ט אין הלוה מכיר דאיה שפרעו אלא ט כ"כ הטור שטוען כן עכ"ל סמ"ע וכן משמע כפי' ק"ל בשם ממ"ש אח"כ קבל אם פרעו פי' הר' יונה וכ"כ אחר שהכיח המלוה דאיה כו': הר"ן לעובלא (ג) אינו חייב לערב כלום דהוא ערבה עיין בסמ"ע ס"ק ל' עד ומכאן וכו' והא שטר' קנת סתירה כו' ויהיה בסתוך וכו' (כ"כ דף בסעיף ב' מוכח דהאלא הרשה לבע"ב) לפרוע כו' לערב קאי כו' לא יאצ"ם שפ"ת ידענא מה הועיל בזה דמ"מ יוכל מתחת מוכח דהקבלן פטור אם הלוה ודע ערב טוען שפרע דאם איתא דחייב שהלוה לא לחם אינו חייב לו הלוה כלום אלא אחר הקבלן אפילו אתה כשתבע בשטר אחר בפני שפרעת אני חייב לשלם וגם לא מוכח מה"כ מדלי' זה לערב דמ"ש כלן אלא הרשה לפרוע בלוקן המועיל ואפילו הכי פטור וכ"כ הרשב"ל הלוה משום אלא הרשה לפרוע אלא כשאינו פרוע ודוק: (ד) בשם רבו ה"ל כריך הלוה ליתן כו' עיין בסמ"ע ס"ק ו' עד קמ"ל לערב אחני בה"ת בשער דמתם' כאילו פרעו ברשותו וכ"כ עוד בס"ק י' ולפע"ד פשוט אם הוא מלוה ע"מ ושוטן הלוה חזרתי ופרעתי לערב כו' לא ידעתי ל"ה ב ומכאן פרעון אלא פטור הלוה אע"פ שחבית הערב לחלוה הערב לחלוה כו' ערבות והמלוה הכיח אם רחיה אלא כפרע ואף כח"ל ערבינו הדין כן ולא אינו דבר

פנוג קאמר אלא ה"ה אם כתב לן שכר שיקבה בחמיה והכי' הנה וכת' כ"י מחמ"כ בשם הרשב"ל על לקוחן ועכ"כ אלו משמעון לקוחי' מבריות' ולוי בעב' ערב בעד לקוחן אח"כ פרע לוי לשמעון מני החוב ונתן לבכוי ואמר שטר על הבאר ואח"כ פרע העכו"ם הכל לשמעון ולוי רוצה שיחזו' טול דיבר לו המלו' אינתן ונם הבשר כיון שפרע הכל ופסק המה שבר פרע והנעבדיכו וכו' והנעשו' יחזור לו ועיין דרכו מעה ריש סימן זה: כ"ק דף קיו ע"ק ע"ש

קל עלוקחין עליו

ד אינו חייב לערב כלום בטור מסיים בטעמא וכת' ז"ל אלא הרשה לפרוע אלא ע"ל כשאינו פרוע עדיין ולא כשהוא פרוע ומלכתב אלא הרשה לפרוע משמע דבהרשאתו תליא דאם היה רוצה לא היה מוכרח לפרוע דהיה יכול לומר דלמא כבר פרעך הלוה דבמלוה ע"מ לוקחו ומ"מ · ומכאן קנת סתירה למ"ש מור"ם בהג"ה בסי' קכ"ט פ"ו דהקבלן לוקחו יכול לומר כן ובכח לקחי הטור גם לקבלן מיהו בסעיף ב"ב מוכח דהאלא הרשה לפרוע כו' לערב קאי לוקחו לקבלן א"ל הטור דכשנגד קבלן ה"ל לומ' אלא הרשה להיות קבלן בעדו ועמ"ש בסי' קכ"ט מזה: **ה** אחר שהביא המלוה ראיה אלא כפרע וכ"כ בה"ת הכעה"ת מסיי' בזה ובתחייב בדין עכ"ל: **ו** כריך הלוה ליתן בשער ל"ה

וכתב הכ"מ ופשוט הוא ב וכיון שם הוא"ל ובמלותו נכנסו והוא הרשה אותם לפרעם אם לא יפרע הוא למלוה